

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

Viestinnän koulutusohjelma / Yhteisöviestintä

Kati Vesalainen

UUDISTUVA LÄNSI-SAVO

Lisää nuorekkaita juttutyyppejä lehti uudistuksen jälkeen

Opinnäytetyö 2010

TIIVISTELMÄ

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

Viestintä

VESALAINEN, KATI

Uudistuva Länsi-Savo,

Lisää nuorekkaita juttutyyppejä lehti uudistuksen jälkeen

Opinnäytetyö

42 sivua + 18 liitesivua

Työn ohjaaja

Nina Hartikainen, lehtori

Toimeksiantaja

Etelä-Savon Viestintä Oy, Länsi-Savo

Marraskuu 2010

Avainsanat

Sanomalehti, lehti uudistus, journalismi, juttutyyppi

Radion, television ja internetin läpimurrot ovat horjuttaneet sanomalehden asemaa ihmisten mediaelämässä. Sanomalehti on joutunut etsimään uutta paikkaa ja muuttamaan. Suomessa nuoret ovat etäännyneet sanomalehdestä ja heidät olisi saatava takaisin lehtien pariin sanomalehtien tulevaisuuden turvaamiseksi.

Tässä opinnäytetyössä perehdytään sanomalehden kehitykseen sekä Suomessa että ulkomailla. Työssä myös selvitettiin lehti uudistuksia sekä sitä, miten nuoret aikuiset suhtautuvat sanomalehteen. Tällä hetkellä sanomalehtiä uudistetaan aikakauslehtimäisempään suuntaan: lukijoita halutaan entistä enemmän viihdyttää ja palvella. Sanomalehdet uudistuvat Suomessa noin viiden vuoden välein.

Etelä-Savossa ilmestyvät Länsi-Savo ja Itä-Savo tekevät tiivistä yhteistyötä ja juttuvaihtoa. Lehdet uudistuvat samaan aikaan toukokuussa 2011. Tässä työssä perehdyttiin myös näiden lehtien historiaan sekä tulevan uudistuksen syihin ja tavoitteisiin.

Yksi Länsi-Savon ja Itä-Savon tavoitteista on saada uudistuksella lisää nuoria lukijoita. Mikkiläisten nuorten aikuisten suhdetta Länsi-Savoon sekä heidän lukutottumuksiinsa selvitettiin tätä opinnäytetyötä varten kyselytutkimuksella. Tutkimuksen ja lehtien uudistusprojektiin kuuluvien palaverien perusteella tehtiin kymmenen juttumallin kansio, joilla halutaan herättää etenkin nuorten kiinnostus lehteä kohtaan. Nuorille suunnatut tekstit eivät kuitenkaan pelkästään riitä. Lehtien tulisi kiinnittää huomiota myös hintoihin sekä mahdollistaa lukijoiden osallistuminen lehden tekoon.

ABSTRACT

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

University of Applied Sciences

Design and Media

VESALAINEN, KATI

Renewing Länsi-Savo,

More Youthful Articles after Newspaper Renewal

Bachelor's Thesis

42 pages + 18 pages of appendices

Supervisor

Nina Hartikainen, senior lecturer

Commissioned by

Etelä-Savon Viestintä Oy, Länsi-Savo

November 2010

Keywords

newspaper, newspaper renewal, journalism, article

The breakthroughs of radio, TV and Internet have shaken the position of newspaper in people's media life. The newspaper has been forced to search for a new place and to change. In Finland, young adults have become alienated from newspapers and need to be drawn back to secure the future of newspapers.

This thesis focused on the development of newspapers in Finland and abroad. The focuses were also on newspaper renewals, as well as on young adults and how they relate to newspapers. At the moment, newspapers are altered to become more like journals, mostly because readers want to be entertained and serviced. In Finland newspapers are renewed approximately every five years.

Länsi-Savo and Itä-Savo are released in Southern Savonia. They collaborate and publish some shared articles. This thesis also focused on the history of these two newspapers and the reasons and goals of the forthcoming renewal.

One of the goals of the renewal is to get more young readers for Länsi-Savo and Itä-Savo. The thesis examined the attitudes young adults in Mikkeli have towards Länsi-Savo charting their reading habits with a questionnaire. Based on the questionnaire and meetings with the renewal team, ten new types of articles and themes were invented. But texts alone do not awaken the interest of young adults. Newspapers should also pay attention to the prices and enable the readers' participation in making the paper.

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO	6
2	MUUTTUVA SANOMALEHTI	7
	2.1 Sanomalehden kehitys kansainvälisesti	7
	2.2 Sanomalehti Suomessa	8
	2.3 Muutokset aseina muita medioita vastaan	10
	2.4 Nuoret ja tulevaisuus	11
3	LEHTIUUDISTUS	13
	3.1 Syyt ja tavoitteet	14
	3.2 Lehtiuudistusten ja kulttuurin muutosten vaikutukset lehtiteksteihin	15
	3.3 Juttutyypit	17
4	120-VUOTIAS LÄNSI-SAVO	18
	4.1 Lehden historia	19
	4.2 Pikkuveli Itä-Savo ja yhteistyö	19
	4.3 Aikaisemmat uudistukset	20
	4.4 Lehtiuudistus 2011	21
	4.4.1 Lähtökohdat ja syyt	23
	4.4.2 Tavoitteet	25
	4.5 Juttutyypit aikaisemmin	25
5	KYSELYTUTKIMUS	26
	5.1 Lomake ja vastaajat	26
	5.2 Tulokset	27
6	PRODUKTIONA JUTTUMALLIKANSIO	29
	6.1 Mallilukija	30
	6.2 Juttuvalinnat ja perustelut	31

7 PÄÄTELMÄT	34
7.1 Paikallisuuden haaste Länsi- ja Itä-Savossa	36
7.2 Tekstit eivät yksin riitä	37
LÄHTEET	39
LIITTEET	
Liite 1. Kyselytutkimuslomake	
Liitteet 2-9. Kyselytutkimuksen vastaukset	

1 JOHDANTO

Tässä opinnäytetyössä tarkastelen sanomalehden vaiheita ulkomailla ja Suomessa, lehti uudistuksia sekä Mikkelissä ilmestyvän sanomalehti Länsi-Savon elinkaarta ja tulevaa lehti uudistusta. Edellä mainitut asiat toimivat työni taustatietoina, ja käytän niitä apunani opinnäytetyön produktiivisessa osassa.

Tein opinnäytetyöni Länsi-Savolle ja keskityn tässä opinnäytetyössä suurimmaksi osaksi siihen. Länsi-Savo tekee tiivistä yhteistyötä Itä-Savo-lehden kanssa, joka ilmestyy Savonlinnassa. Opinnäytetyön produktiivista osaa eli juttumallikansiota voidaan hyvin käyttää myös Itä-Savossa. Päätin kuitenkin keskittyä pelkästään Länsi-Savoon, koska olin siellä harjoittelussa kesinä 2009 ja 2010 ja tunnen lehden ja sen historian hyvin.

Produktiivisena osana toteutin siis juttumallikansion. Se sisältää kymmenen juttumallia, joiden kohderyhmänä olen pitänyt nuoria aikuisia eli 18–39-vuotiaita miehiä ja naisia. Olen suunnitellut juttuaiheet ja -tyypit taustatietojen ja tekemäni kyselytutkimuksen perusteella. Olen myös hakenut inspiraatiota muista sanoma- ja aikakauslehdistä sekä saanut ideoita lehti uudistusryhmältä ja ryhmän palavereista. Keskityn tässä työssä vain sanomalehden painettuun versioon, en verkkosivuihin.

Koko opinnäytetyöni liittyy kiinteästi Länsi-Savon ja Itä-Savon yhteiseen kevään 2011 lehti uudistukseen. Yksi uudistuksen tavoitteista on saada nuoret kiinnostumaan enemmän lehdistä. Se on ollut tavoitteena jo pitkään. Esimerkiksi kesällä 2010 asiaa edistettiin Länsi-Savossa muun muassa juttusarjalla ”Kesätöissä”, jossa haastateltiin joka toinen viikko joku nuori kesätyöntekijä.

Opinnäytetyön aihe kehitettiin yhdessä lehti uudistuksen projektivetäjän Arja Riipisen kanssa. Hän on Länsi-Savon ulkoasupäällikkö ja Sunnuntai-tuottaja. Kiinnostuin aiheesta välittömästi. Koen myös tuntevani kohderyhmän hyvin, sillä kuulun siihen itsekin ja luen paljon sanoma- ja aikakauslehtiä.

Opinnäytetyössäni kerron ensin sanomalehden historiasta ja kehityksestä. Selvitän myös sitä, mihin suuntaan sanomalehti ja journalismi ovat muuttumassa. Kolmannessa luvussa kerron lehti uudistuksista ja neljännessä Länsi-Savon historiasta, aikaisemmista lehti uudistuksista ja juttutyypeistä sekä keväällä ilmestyvästä uudesta Länsi-

Savosta. Viides kappale käsittelee tekemääni kyselytutkimusta, kuudes juttumallikansiota ja perusteluja valitsemilleni juttutyypeille ja -aiheille. Lopuksi kerron päätelmistäni, analysoin tuloksia ja juttumallikansion onnistumista.

2 MUUTTUVA SANOMALEHTI

2.1 Sanomalehden kehitys kansainvälisesti

Painettua tekstiä on käytetty jo vuosisatojen ajan uutisten ja tiedon välittämiseen. Ensimmäiset sanomalehteä muistuttavat lehtiset olivat käytössä jo ennen ajanlaskun alkua Roomassa. Julius Caesarin aikaan niissä kerrottiin muun muassa tulevista poliittisista tapahtumista. (World Association of Newspaper 2004.)

Johann Gutenbergin keksittyä kirjapainokoneen vuonna 1447 sanomalehdestä tuli tärkeä etenkin kauppiaille (World Association of Newspaper 2004). Kauppiat lähettivät toisilleen kirjeitä ja säästivät niiden loppuun tärkeimmät asiat. Loppuosia saatettiin kierrättää, ja idea ensimmäisistä uutisista syntyi. Tätä sanomalehtien kehitysvaihetta kutsutaan usein eliittilehdistön ajaksi. Eliitillä tarkoitetaan kaupunkien kauppias- ja käsityöläiskuntaa, jotka olivat ensimmäisiä sanomalehtien aktiivisia lukijoita ja eurooppalaista nousevaa eliittiä. (Kunelius 2003, 59.)

1600-luvun alkupuolella sanomalehdet alkoivat ilmestyä säännöllisesti muun muassa Englannissa, Saksassa ja Ranskassa. Lehdissä uutisoitiin pääasiassa Euroopan asioista, mutta harvemmin Yhdysvaltojen ja Aasian tapahtumista. Saman vuosisadan loppupuolella uutiset alkoivat keskittyä paikallisiin asioihin. (World Association of Newspaper 2004.) Myös poliittisuus lisääntyi. Poliittinen lehti pyrki kokoamaan yhteen samalla tavalla ajattelevia ihmisiä ja opettamaan heitä näkemään maailman tietystä näkökulmasta. Eliittilehdistön faktapohjaisuus väistyi, ja tilalle tuli poliittinen tarkoituksenmukaisuus. Monet yhä käytössä olevat juttutyypit syntyivät poliittisen lehdistön aikakaudella. Tällaisia juttutyyppejä ovat muun muassa pääkirjoitus, yleisönosastokirjoitukset sekä selostukset puhetilaisuuksista ja oikeudenkäynneistä. (Kunelius 2003, 64–66.)

Vuonna 1844 keksitty lennätin mullisti ja uudisti printtimedian. Viestit saatiin välitettyä muutamissa minuuteissa. (World Association of Newspaper 2004.) Suomessa uutisvälityksen nopeutta lisäsivät myös höyrylaivaliikenteen alkaminen Itämerellä 1830-

luvun lopussa, rautateiden rakentaminen 1860-luvulta lähtien ja postilaitoksen kehittäminen (Tommila 2001, 55).

Lehdillä haluttiin ensin vaikuttaa ihmisiin poliittisesti, mutta 1800-luvulla lehden tarkoituksiksi tuli myös tuottaa voittoa omistajilleen. Journalismin pyrkimyksenä oli ensimmäistä kertaa tavoitella suurta yleisöä. Yleisöä tavoiteltiin hintoja laskemalla ja syntyi ensimmäiset aidosti kaupalliset sanomalehdet eli niin sanotut pennilehdet (penny papers). Yhdysvalloissa pennilehtiä alettiin myydä kaduilla. Ennen katumyyntiä yksittäisen numeron ostaminen oli melko vaikeaa, mutta asia muuttui 1830-luvulla. Sanomalehtiä myydään suurkaupunkien kaduilla vielä tänä päivänäkin, ja esimerkiksi Lontoossa kodittomat tienavat sillä sen verran, että selviävät seuraavaan päivään. Kaupallisuus vaikutti myös juttuihin. Nyt ne oli kirjoitettava ja aiheet valittava niin, että ne kiinnostaisivat mahdollisimman suurta yleisöä. Myyntivalteiksi nousivat puolueettomat ja neutraalit faktat eli uutiset. (Douglas 1999, 3; Kunelius 2003, 67.)

2.2 Sanomalehti Suomessa

Pekka Mervola (1995, 363) kirjoittaa, että Suomessa ensimmäiset sanomalehdet muistuttivat paljon kirjoja. Vuonna 1771 alkoi ilmestyä Suomen ensimmäinen sanomalehti, *Tidningar Utgifne Af et Sällskap i Åbo*, joka oli samankokoinen kuin kirjat. Tuohon aikaan sisältö oli tärkeintä. Toimittajat olivat enemmän kirjailijoita, ja sisältö muodostui kertomuksista ja tarinoista. Uutisten osuus oli vähäinen, ja sanomalehti oli kirjapainoille vain sivutyö.

Laitteet ja kirjaimisto olivat samat kuin kirjoja painaessa. Kirjatypografian aikana eli aina 1850-luvulle asti lehtitekstit olivat pitkiä, ja yhdellä sivulla oli ainoastaan yksi tai kaksi eri artikkelia. Juttujen määrä lisääntyi 1850-luvulta lähtien, ja vuonna 1890 lehtien sivuilla oli jo keskimäärin yli 21 artikkelia. Jutut ja otsikot olivat poikkeustapauksia lukuun ottamatta aina yksipalstaisia. Otsikointitapa oli peritty kirjoista, joissa otsikko ladottiin tekstin levyiseksi. (Mervola 1995, 363–364.) Uutisia osattiin kirjoittaa jo 1800-luvulla, ja samaa tekniikkaa opetetaan edelleen. Tekniikan mukaan uutisessa on ytimekäs otsikko, uutisen asiasisällön kertova ingressi ja sen jälkeen yksityiskohdat tärkeysjärjestyksessä. (Hemánus 2002, 59.)

Sisällön määrän lisääntyminen toi 1890-luvulla lehtiin B- ja C-osia. Laajan sisällön painamiseen tarvittiin myös uusia painokoneita. 1900-luvun alussa lehdet uusivat

rotaatiopainokoneitaan noin viiden vuoden välein entisten koneiden käydessä vanhoiksi ja liian hitaiksi. Elintason kohentuminen tarkoitti levikkien kasvua ja ilmoittelun vilkastuminen lehtien muuttumista hitaasti liikeyritysmäisempään suuntaan. Kirjamaisuus hävisi, ja formaattikoko kasvoi. Suurempi sivukoko tarkoitti monien mielestä parempaa lehteä. (Mervola 1995, 209–213, 363–364.)

Sanomalehdissä alettiin 1900-luvun alussa luopua tarkoista palstarajoista ja otsikoita uskallettiin levittää niiden yli. Uutisia alettiin laittaa myös järjestykseen, ja tärkeimmät uutiset pääsivät lehtien etusivulle. Ulkoasuun alkoivat tulla kuvat, jollaisia kirjoissa ei ollut ollut. (Mervola 1995, 218, 364–365.) Aluksi kuvat olivat irrallisia elementtejä, mutta ensimmäisen maailmansodan jälkeen kuvan asema vahvistui, ja valokuvasta tuli osa journalismia. Tekstin ja kuvan kombinaatio ymmärrettiin voimalliseksi ilmaisuvälineeksi. (Pulkkinen 2008, 34.)

Vuonna 1970 lehtien toimituksellisilla sivuilla oli jo keskimäärin yli kolme kuvaa, piirrosta tai graafia. 1970-luvulla tulivat myös värit. Aluksi niitä käytettiin otsikoissa ja linjoissa, mutta pian värien käyttö levisi myös kuvituksiin. (Mervola 1995, 364–365.)

Suomalaiset saavuttivat 1930-luvulla lähes täydellisen lukutaidon ja oraalisesta kulttuurista siirryttiin vähitellen kirjalliseen kulttuuriin. 1960-luvulle tultaessa sanomalehti tilattiin lähes jokaiseen kotiin, ja näin sanomalehdet tavoittivat Suomessa jo miltei koko väestön. (Hujanen 2007, 20–21.)

1980- ja 1990-lukujen taitteessa sanomalehtien levikit lähtivät laskuun. Siihen asti levikit olivat nousseet samaa tahtia bruttokansantuotteen kanssa, mutta 1990-luvun alun lama katkaisi kasvun. Länsi-Savon levikki laski 90-luvulla huippulukemista noin 12 prosenttia. Levikin menetys oli valtakunnallisesti pienimmästä päästä. Hujanen uskoo, että levikkiä onnistuttiin pitämään yllä jonkin verran koon muutoksen takia. Länsi-Savo siirtyi 90-luvun alussa eurotabloid-kokoon. (Hujanen 2007, 33, 38.) Kerron tarkemmin Länsi-Savon historiasta neljännessä luvussa.

2.3 Muutokset aseina muita medioita vastaan

Sanomalehdet ovat joutuneet 1900-luvun lopulla ja 2000-luvun alussa taistelemaan elintilastaan. Radio, televisio ja internet ovat luoneet paineita ja pakottaneet sanomalehden muuttumaan selviytyäkseen.

Radio ja televisio romahduttivat sanomalehtien lukijamääriä 1970-luvulla etenkin Yhdysvalloissa. Selviytymistaisteluun käytiin uudistusten avulla. (World Association of Newspaper 2004.) Tuolloin lehtiin alkoi tulla värien lisäksi kolumneja, pitkiä taustartikkeleita, viikonloppulukemistoja ja liitteitä julistemaisine kansisivuineen. Featurisivuja ja erikoisosastoja alettiin taittaa aikakauslehtien mallien mukaisesti. Uutisia pilkottiin erilaisiin elementteihin ja ne yritettiin esittää nopeasti luettavassa ja havaittavassa muodossa. (Pulkkinen 2008, 37.) Ari Heinonen (1997) tiivistää, että television yleistyminen on sekä visualistanut sanomalehtiä että vähentänyt niiden merkitystä tuoreimman tiedon välittäjänä.

Pulkkinen (2008, 38) kirjoittaa, että 1970-luvun tilanteessa on paljon samaa kuin sanomalehden nykytilassa. Sähköisen median painostuksessa sanomalehti joutuu jälleen harkitsemaan sisällöllisiä ja journalistisia painotuksiaan. Lehdet eivät pysty kilpailemaan nopeassa uutisvälityksessä, joten uutta roolia on etsittävä jälleen. Uuteen rooliin voivat kuulua aikaisemmin mainitun taustoituksen lisäksi mielipideaineiston vahvistus, tarina- ja elämysjournalismi, lukijat sisällöntuottajina, vuorovaikutteisuus ja paikallisuus. Kuten televisionkin katselua, lehtien lukemista käytetään sekä tiedonhankintaan että rentoutumiseen ja viihtymiseen.

Heinonen (1997) pohti hieman yli vuosikymmen sitten, että viestintäteknologinen murros uhkaa sanomalehteä fyysisesti julkaisukanavan muuntuessa paperipalstoista digitaalisiksi biteiksi. Tuorein Kansallinen Mediatutkimus KMT kuitenkin osoittaa, että internetin uhka ei ole tappanut sanomalehtiä. Painettuja sanomalehtiä luetaan Suomessa lähes entiseen malliin. Suomalaiset ovat sitoutuneita sanomalehtiinsä ja etenkin sen paperiseen versioon. (KMT-lukijatiedote 2010.) Suomalaiset ovat myös tottuneet, että sanomalehden saa luettavaksi jo heti aamulla. Sen on mahdollistanut kansainvälisesti poikkeuksellinen varhaisjakelu, joka on osaltaan vaikuttanut irtonumeroiden pieniin myyntilukuihinkin. Varhaisjakelun ansiosta sanomalehdissä on myös paljon päivittäistavaramainontaa, jolla kauppiat ovat saavuttaneet kuluttajat. (Jyrkiäinen – Savisaari 2001, 62.)

2.4 Nuoret ja tulevaisuus

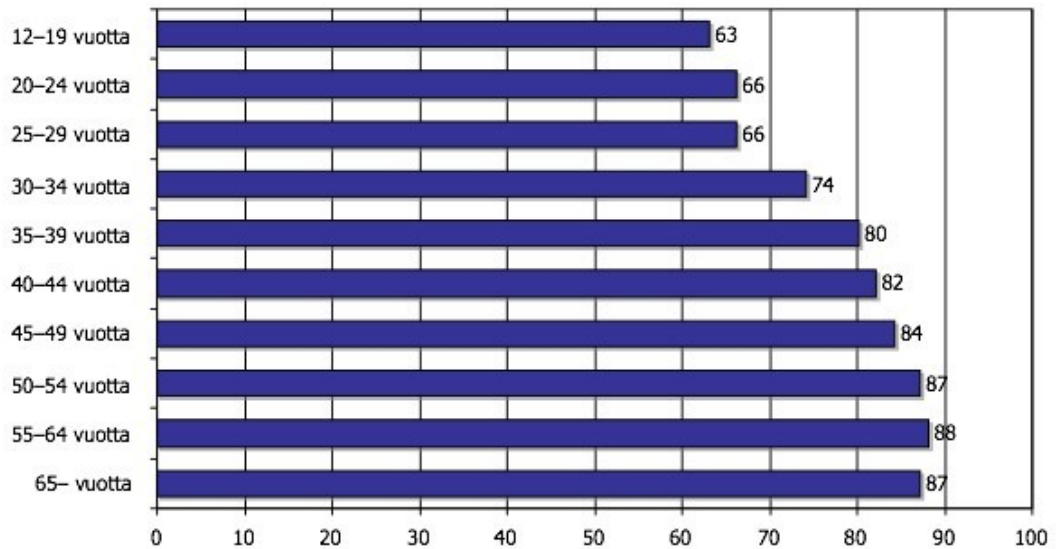
Useat tutkimukset ovat osoittaneet, että uudet sukupolvet eivät enää tule luonnostaan painettujen sanomalehtien kuluttajiksi. Uudet sukupolvet eivät edes aikuistuuksaan tartu sanomalehteen kuten heidän vanhempansa. Lukijasukupolvien vaihtuessa sanomalehden rooli väistämättä muuttuu. Tämän seurauksena Suomenkin päivälehdet kokevat ulkoasun, formaatin ja esitystavan muutoksia. (Pulkkinen 2008, 50–51, 70.)

Liikenne- ja viestintäministeriön Lasten ja nuorten mediafoorumi tutki nuorten suhteita mediaan vuonna 2008. Tutkimuksen mukaan 12–20-vuotiaat nuoret pitävät sanomalehteä luotettavana, mutta vain neljäsosa heistä pitää kotiin kannettua sanomalehteä tärkeänä omassa mediaelämässä. Tutkimuksessa selvisi, että nuoret lukevat sanomalehdistä eniten kotimaan uutisia sekä paikallis- ja viihdeuutisia. Kaikkein vähiten nuoria kiinnostaa sanomalehdissä kirkkoon, maatalouteen, yritysmaailmaan ja talouteen liittyvät uutiset. (Kangas – Lundvall – Sintonen 2008.)

Nuoret lukevat sanomalehtiä eniten verkossa, mutta myös paperiversio pitää pintansa. Nuoret eivät ole Kansallisen Mediatutkimuksen mukaan valmiita lukemaan kokonaisia lehtiä verkossa, ja he pitävät paperista lehteä ylivoimaisen hyvänä käytettävyydeltään. Paperiversioon käytetään noin 20 minuuttia päivässä. Lisäksi sanomalehtiä ja niiden verkkosivustoja katsellaan ja luetaan internetissä, jonka kautta lehden pariin tulee ihmisiä, jotka eivät tarttuisi paperiseen versioon. (KMT-lukijatiedote 2010.)

Sanomalehtien peitto on jopa noussut parilla prosentilla 12–19-vuotiaiden keskuudessa (Kangas ym. 2008). Kansallisen Mediatutkimuksen mukaan alle 18-vuotiaat lukevat eniten lasten ja nuorten lehtiä, mutta kaksi kolmasosaa lukee myös jotain KMT:ssa mukana olevaa sanomalehteä. 18–29-vuotiaat miehet ja naiset lukevat eniten ikäisilleen suunnattuja lehtiä ja harrastelehtiä. Sanomalehdet ja niiden liitteet nousevat tärkeämmiksi 30–49-vuoden iässä. Kaikkein ahkerampia sanomalehtien lukijoita ovat yli 50-vuotiaat (kuva 1). (KMT-lukijatiedote 2010.)

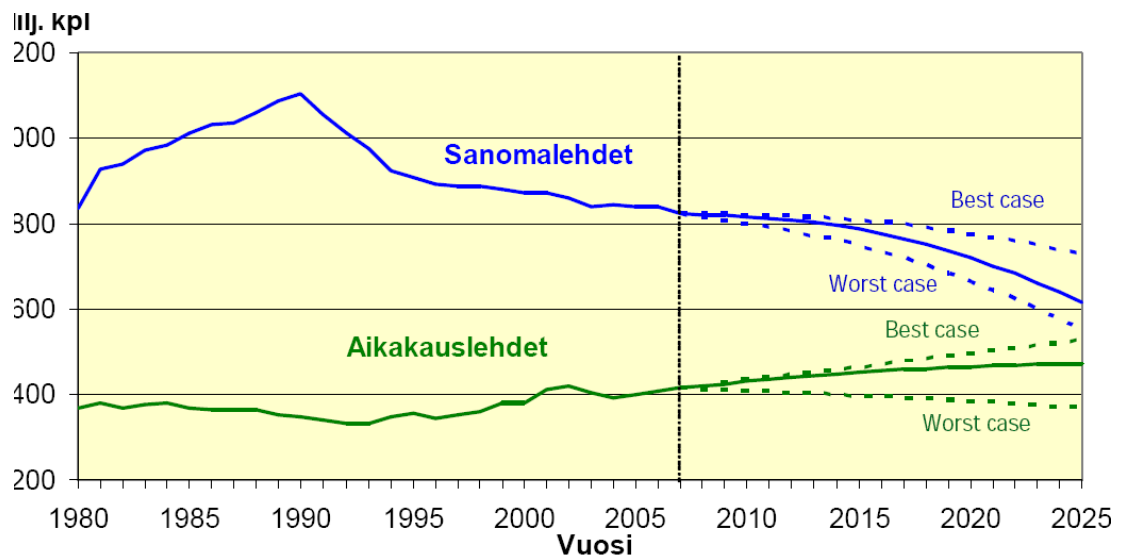
12–17-vuotiaat eivät varsinaisesti kuulu opinnäytetyöni kohderyhmään, mutta päätin kuitenkin sisällyttää tietoja heistä tähän lukuun. Koen, että tiedot ovat tarpeellisia tulevaisuutta ajatellen.

Kuva 1. Sanomalehtien peitto prosentti ikäryhmittäin (KTM Lukija 2008 via Sanomalehtien peitto prosentti ikäryhmittäin 2010).

Itellan vuonna 2007 tekemän Nuoret ja Media -tutkimuksen tulokset ovat sanomalehden kannalta kurjempaa luettavaa. Sen mukaan 15–30-vuotiaiden keskuudessa sanomalehti häviää kamppailun internetiä vastaan etenkin reaaliaikaisuudessa ja maailmankuvan kokonaisvaltaisessa muodostamisessa. Internetin yhteisöllisyydessä ja viihteellisyydessä sanomalehdellä ei ole edes kykyä haastaa internetiä. Sen sijaan sanomalehti voittaa internetin paikallisuudessa ja mainoskanavana. Sanomalehteen myös luotetaan. Toisaalta sanomalehtien haastajaksi ovat nousseet nykyisin laadukkaat ja monipuoliset ilmaisjakelulehdet. Nuoret pitävät sanomalehtiä kalliina, eivätkä ole valmiita maksamaan niistä. Tutkimuksen mukaan sanomalehtien tilausmäärät alkavat kymmenessä vuodessa laskea rajusti, jos niille ei keksitä uutta roolia nuorten maailmassa. (Nikali – Kaikkonen 2007.)

Sanomalehden tulevaisuudesta on esitetty kahdenlaisia arvioita (kuva 2). Länsi-Savon päätoimittaja Tapio Honkamaa esitteli Itellan tutkimuksiin perustuvia arvioita molempien maakuntalehtien toimittajille uudistuspalaverissa. Molemmissa arvioissa sanomalehtien kokonaismarkkinat kääntyvät laskuun, mutta toisessa arvioissa lasku on vähäisempää. Nykyisestä noin 800 000 kappaleesta vuodessa pudotaan lähemmäs 700 000 tai jopa 600 000 tuhatta kappaletta vuoteen 2025 mennessä. Vuonna 2008 sekä sanomalehtien että aikakauslehtien toteumat olivat pahimman mahdollisen eli worst case -ennusteen mukaisia. (Honkamaa 2010a.)

Kuva 2. Maksullisten sanoma- ja aikakauslehtien kokonaismarkkinat Suomessa. Toteuma 1980–2007 ja ennuste 2008–2025. (Itella ja 15/30 Research 2008 via Honkamaa 2010).

3 LEHTIUUDISTUS

Lehtiuudistuksella tarkoitetaan usein pelkkää sanomalehden ulkoasun uudistusta ja sen perusteiden muotoilua. Lehtiuudistukseen liittyy kuitenkin monissa tapauksissa myös sisällön uudistaminen ja järjestely. (Pulkkinen 2008, 50.) Rantasen (2007, 207) mielestä ulkoasun uudistaminen ei edes onnistu ilman siihen liittyvää sisällöllistä uudistamista. Hänen mukaansa lukijoita ja ilmoittajia ei voida hämätä pelkällä ulkoasun muutoksella. On myös tärkeää, että työprosessi muuttuu ja tulevaisuuden suunnitelma on realistinen.

Sanomalehden uudistus tulee usein nähtäväksi yhdellä kertaa (Pulkkinen 2008, 50). Lasse Rantanen (2007, 206) kirjoittaa, että lukijoita on hyvä varoittaa uudistuksista etukäteen. Lukijoita ei myöskään saa hermostuttaa liiallisilla ja jatkuvilla ulkoasun muutoksilla. Lehteä on hänen mukaansa hyvä päivittää jatkuvasti, mutta päivityksen on oltava maltillista. Päivityksen ansiosta lehti pysyy mielenkiintoisena, mutta ei saa muuttua liikaa, koska jatkuvuus on yksi toimivuuden takeista.

Lähes jokaisen lehtiuudistuksen voi laajuutensa ja syvyytensä puolesta sijoittaa johonkin seuraavista ryhmistä: lievä muutos, laajempi lehtiuudistus tai kokonaisvaltainen lehtiuudistus (Pulkkinen 2008, 50).

Lievä muutos on pieni ilmeen kirkastus. Korjauksia tehdään sinne tänne ja sisältöön saatetaan tehdä pieniä muutoksia. Usein lievä muutos kohdistuu etusivuun tai esimerkiksi typografiaan. Laajempi lehti uudistus kattaa koko lehden. Prosessi voi usein olla nopea, ja sillä haetaan pikaisia vaikutuksia lehden levikkiin. Nopeat muutokset näkyvät eniten ulkoasussa, sillä sisältöön ei voi puuttua nopealla aikataululla. Kokonaisvaltainen lehti uudistus puuttuu ulkoasun lisäksi lehden sisältöön, rakenteisiin ja koskettaa myös henkilökuntaa. Toimituksen organisaatio, tekniikka ja työprosessit saattavat myös olla kehityksen kohteina. Kokonaisvaltainen uudistus vaatii pidemmän suunnitteluvaiheen. (Pulkinen 2008, 50.)

2000-luvulla keskimääräinen uudistusväli on ollut sekä Suomessa että ulkomailla noin viisi vuotta (Pulkinen 2009, 89). On arvioitu, että uudistusvauhti tulee kiihtymään, mutta tämänsuuntaista kehitystä ei ole havaittavissa Suomessa (Pulkinen 2008, 53).

3.1 Syyt ja tavoitteet

Uudistukselle pitää olla aina hyvä syy. Sellaisia eivät ole esimerkiksi kyllästyminen omaan designiin tai kilpailijan lehti uudistus. (Rantanen 2007, 206.) Rantasen mukaan uudistukseen kannattaa ryhtyä, jos

- lehden tarkoitus muuttuu.
- lukijakunta on muuttunut tai sitä halutaan muuttaa.
- päätoimittaja tai visualisti vaihtuvat.
- formaatti muuttuu.
- lehti menettää jatkuvasti lukijoita tai ilmoituksia.
- lehti näyttää vanhanaikaiselta.
- lehden talous romahtaa tai kohenee.

Vaikka Rantanen (2007, 206) painottaa, että uudistukseen ei kannata lähteä kilpailijoiden takia, Pulkinen (2008, 52) huomauttaa, että usein uudistusten taustalla kuitenkin on heijastusvaikutus. Ruotsissa tehtyjen tutkimusten mukaan ulkoasumuutokset tapahtuvat ”aaltoina” lehtien seurattessa toistensa esimerkkiä. ”Uudistushaluiset” tekevät muutokset ensin ja ”pysähtyneemmät” lehdet seuraavat perässä. Suomessa esimerkiksi Aamulehden ja Helsingin Sanomien uudistuksia seurataan tarkasti. Hyvin toden-

näköinen ja ymmärrettävä heijastusvaikutus on silloin, kun oman levikkialueen kilpaileva lehti uudistuu.

Pulkkinen tutki lehti uudistuksia vuonna 2001 ja 2005 kyselytutkimuksella. Myös hän selvitti tutkimuksessaan uudistusten syitä ja tavoitteita. Tutkimuksen mukaan ylivoimainen enemmistö uudistusten syistä liittyi lehden modernisointiin ja ulkoasun vanhentumiseen. Toiseksi yleisin syy oli pyrkimys selkeämpään lehden rakenteeseen. Syiksi mainittiin myös lehtien välisen yhteistyön parantaminen sekä typografia. (Pulkkinen 2008, 55.) Tutkimustuloksissa ja Rantasen listassa on paljon yhteistä.

Pulkkinen (2008, 56–57) on tiivistänyt lehti uudistusten syyt seuraavanlaiseen listaan:

- talouteen ja kilpailuasemaan liittyvät syyt
- tekniset syyt
- määrälliset syyt
- lehden toimintaympäristön, elämäntavan, kuluttamisen, median ja kulttuurin muutoksiin liittyvät syyt
- henkilöistä johtuvat syyt

Teknisistä syistä Pulkkinen antaa esimerkeiksi 1960-luvulla uudenlaisen ulkoasun mahdollistaneen offset-tuotannon ja 1990-luvulla alkaneen tietokonetaidon. Määrällisillä syillä hän tarkoittaa esimerkiksi sivumäärän kasvua tai formaatin muutosta. Henkilöistä johtuvia syitä voivat olla päätoimittajan tai ulkoasun tekijöiden vaihtuminen, kuten Rantanenkin (2007, 206) mainitsee omassa listassaan.

Pulkkinen tutkimuksen mukaan uudistamisen tavoitteet ovat useimmin lehden nykyaikaistaminen ja selkeyttäminen. Myös luettavuuden, typografian, sisällön ja lehden rakenteen parantaminen mainittiin. (Pulkkinen 2008, 55.)

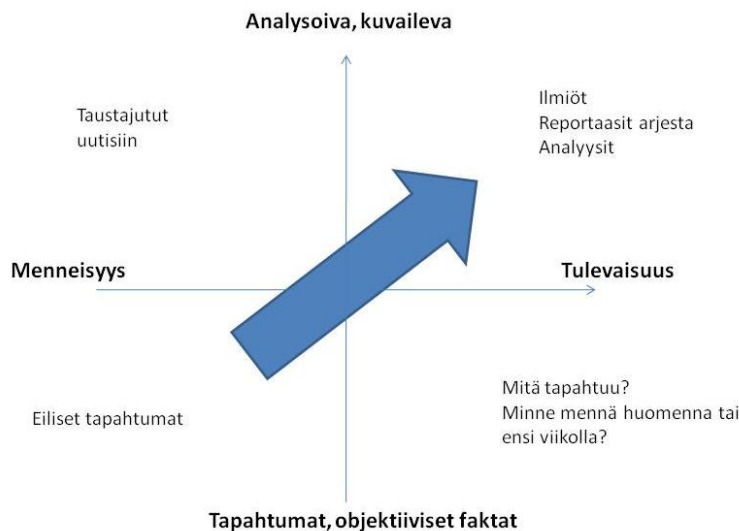
3.2 Lehti uudistusten ja kulttuurin muutosten vaikutukset lehtiteksteihin

Kulttuurin muutoksilla ja uudistuksilla on vaikutusta sanomalehtien sisältöihin. Helle (2009, 98) kirjoittaa, että mediasisältöjen ja tarinan kerronnan luonne muuttuu tulevaisuudessa vuosina myönteisellä ja etenkin nuorempaa yleisöä kiinnostavalla tavalla. Lukijoiden ajasta ja rahasta käydään kovaa kilpailua, mikä on pakottanut mediaorganisaatiot pohtimaan lukijoiden tarpeita ja journalistisia sisältöjä.

Sanomalehtien on myös todettu kehittyvän aikakauslehtien suuntaan (Pulkinen 2009, 128). Aikakauslehtimäisiä sisältöjä on lisätty esimerkiksi sanomalehtien lukuisiin liitteisiin 1990-luvulta lähtien (Helle 2009, 97). Lukijapalautteet kertovat, että aikakauslehti koetaan välineeksi, joka tarjoaa lukijalle hetken omaa aikaa. Aikakauslehden tarjoama intiimi, kiireetön lukukokemus koetaan tärkeäksi kiireisen maailman keskellä. (Rantanen 2007, 68.) Lehden pitää osata siis viihdyttää, mutta olla myös luotettava, selkeä ja huoliteltu. Edellä mainitut ominaisuudet eivät kuitenkaan sulje pois lukijoiden kaipaamaa rosoisuutta ja räväkkyyttä. Samoja piirteitä vaaditaan myös sanomalehdeltä nykyisin. (Pulkinen 2009, 49.)

Erkki Hujanen haastatteli väitöskirjaansa varten maakuntalehtiä tilaamattomia henkilöitä. ”Lukijakunnan rajamailla: Sanomalehden muuttuvat merkitykset arjessa”-nimisen väitöskirjan mukaan asioiden kirjaaminen, referoiva tyyli tai vanha osastojoako eivät välttämättä enää toimi sanomalehdissä. Hujanen sanoo, että juttujen määrää on turha enää lisätä ja lukijat kaipaavat uudenlaista paneutuvaa tyyliä. Myös Hujanen ennustaa, että sanomalehti ja aikakauslehti lähestyvät toisiaan niin muodoiltaan, sisällöiltään kuin käsittelytavoiltaan. Mielenkiintoisena hän pitää sitä, pystyvätkö maakuntalehdet profiloitumaan persoonallisten kirjoittajien ja lukijakuntansa tuntevien journalistien ansiosta foorumina, joka saa lehden tilaajat ja lukijat osallistumaan sen tarjoamaan julkisuuteen. (Hujanen 2007, 187, 208, 249.)

Merja Helle on tutkinut toimitustyötä Helsingin Sanomien kotimaan osastolla. Seuraavalla sivulla oleva kuva (kuva 3) havainnollistaa hänen saamiaan tuloksia journalismin uusista painotuksista ja muutoksen suunnista. Helle kokosi havainnot vuosina 1995–1997, mutta samat suuntaukset ovat nähtävissä vielä vuonna 2010. Ilmiöt ja reportaasit ovat suosiossa, mutta tekstin lisäksi huomiota kiinnitetään entistä enemmän visuaalisuuteen ja kirjoittamisen tapoihin. (Helle 2009, 108–109.)

Kuva 3. Journalismin uusia painotuksia ja muutoksen suunta (Helle 2009, 108)

Hujanen pohti, että vanha osastojako ei enää toimi sanomalehdissä (Hujanen 2007). Samaa mieltä on myös Pulkkinen (2008, 113), joka pohtii, että jos lehtien merkitys uutisvälittäjänä vähenee ja taustoittava, kommentoiva ja palveleva rooli korostuu, saattaa se aiheuttaa muutoksia myös sanomalehden rakenteeseen. Hän ennakoi, että osastorakenne muuttuu tai ehkä poistuu kokonaan.

Kulttuurin ja median muutoksista puhuessa ei voi unohtaa internetiä. Internetin nopean uutisreagoinnin vuoksi sanomalehtien uutisointi saattaa tuntua vanhalta ja nopeasti sivuutettavalta. Uutissivuja on usein sanottu lehden tärkeimmäksi osaksi, mutta nyt näitä sivuja katsellaan vain selailen. Koetaan, että kotimaan ja ulkomaan uutiset on luettu internetistä jo edellisenä päivänä. Ratkaisu tähän ongelmaan saattaa löytyä paikallisuudesta. Pulkkinen (2009, 135) painottaa, että paikallisuutiset eivät kuitenkaan saa olla tylsää tykitystä, mitä ne usein ovat.

Pulkkinen (2009, 146) arvelee, että paikallisuuden merkitys kasvaa lehdissä jatkuvasti ja sillä on valtavasti potentiaalia myös lehtikustantamisen kannalta. Kaikkien lehtien on hänen mukaansa muututtava tavalla tai toisella paikallisiksi. Pulkkinen tiivistää asian: *Paikallisuus voi olla paperilehden pelastus.*

3.3 Juttutyypit

Juttutyyppi tarkoittaa tekstille, kuvitukselle ja muille visuaalisille elementeille annettua vakiintunutta muotoa. Jokainen juttutyyppi tarvitsee omat tavoitteensa ja tarkoi-

tuksensa. Moniin lehtiin yritetään luoda omia juttutyyppejä, joista parhaimmillaan voi tulla lehden tunnusmerkki. (Töyry – Rätty – Kuisma 2008, 55.)

Lehtikohtainen juttutyyppeiden räätälöinti alkaa tutun perusmuodon kehittelystä. Pohjal- la voi olla esimerkiksi idea henkilöhaastattelusta, jolle keksitään uusi toteutustapa. En- sin juttutyypille määritellään tavoitteet, miksi se on tarpeen ja mitä sen pitää tarjota lukijalle. Sen jälkeen juttutyypistä tehdään mallijuttu, josta käy ilmi jutun teko-ohjeet. (Töyry ym. 2008, 55.) Uusia juttutyyppejä voidaan keksiä ja ideoida esimerkiksi leh- tiuudistuksen aikaan. Parhaimmillaan niillä saa tuoreutta sisältöön ja lukijoiden kiin- nostuksen heräämään uudella tavalla. Lehtiuudistuksenhan pitää yltää ulkoasun lisäksi aina lehden sisältöön asti, kuten aikaisemmin kerroin.

4 120-VUOTIAS LÄNSI-SAVO

Länsi-Savo on Mikkelin seudulla ilmestyvä seitsenpäiväinen sanomalehti. Lehteä jul- kaisee Etelä-Savon Viestintä Oy. Vuonna 2009 sen levikki oli 25 093 kappaletta. Le- vikki muodostuu 98-prosenttisesti tilauksista ja irtonumeromyynnistä. Loput kaksi prosenttia ovat vapaakappaleita. (Levikkitietokanta 2010.) Kansallisen mediatutki- muksen KMT:n mukaan Länsi-Savolla oli keväällä 2010 noin 63 000 lukijaa (KMT- lukijatiedote 2010).

Länsi-Savoa luetaan Mikkelin lisäksi myös Kangasniemellä, Mäntyharjussa ja Piek- sämäellä, joissa sillä on myös aluetoimitukset. Lehdellä on paljon lukijoita myös Ju- valla, Hirvensalmella, Pertunmaalla, Ristiinassa sekä Suomenniemellä, ja se yrittää saada vakaampaa jalansijaa Puumalassa ja Joroisissa. Joroisten Lehden ja Juvan Leh- den toimittajat tekevät alueeltaan juttuja myös Länsi-Savoon. Molemmat lehdet kuu- luvat samaan konserniin Länsi-Savon kanssa. (Perinteitä ja tulevaisuuden haasteita 2010).

Länsi-Savo-konserniin kuuluvat muun muassa myös Savonlinnassa ilmestyvä sano- malehti Itä-Savo sekä Mikkelin kaupunkilehti Viikkoset, matkailu- ja vapaa-aikalehti Savot sekä paikalliset Iskelmä-radiokanavat.

Länsi-Savon päätoimittaja on lokakuusta 2006 asti ollut Tapio Honkamaa. Ennen Mikkeliin tuloaan hän työskenteli Kauppalehden toimituspäällikkönä (Metsämäki 2006). Länsi-Savon toimituspäällikkö on Pauli Potinkara, uutispäällikkö Anssi Mehtä-

lä ja vuoropäälliköt Markku Kämpilä, Kirsi Kääriäinen ja Antti Mentula. Syksyllä 2010 toimittajia oli yhteensä 17 ja valokuvaajia kolme.

4.1 Lehden historia

Länsi-Savon ensimmäinen versio syntyi vuonna 1889. Se tunnettiin ensimmäisten vuosien ajan nimellä Suomi. Tuolloin lehti oli nuorsuomalaisten äänenkannattaja ja ilmestyi kaksi kertaa viikossa (Myyryläinen 1998). Vuonna 1893 nimi muutettiin Mikkeliiksi ja vuonna 1906 Suur-Savoksi. Nykyisellä nimellään se on tunnettu vuodesta 1917. (Jaatinen 2009, 11.)

Länsi-Savo on ollut Mikkelin levinnein lehti 1930-luvulta lähtien. Levikki ylitti 10 000 kappaleen rajan ensimmäisen kerran joulukuussa 1937. Lehteä tilattiin etenkin maaseudulla, ja kaupunkiin se tuli vasta sotien jälkeen. Länsi-Savo on ollut seitsemänpäiväinen vuodesta 1965. (Myyryläinen 1998.)

4.2 Pikkuveli Itä-Savo ja yhteistyö

Länsi-Savo tekee tiivistä yhteistyötä samaan konserniin kuuluvan Itä-Savon kanssa. Itä-Savo on Savonlinnassa ja lähialueilla ilmestynvä seitsemänpäiväinen sanomalehti. Lehden levikki oli vuonna 2009 16 942, ja Kansallisen Mediatutkimuksen mukaan sillä oli keväällä 2010 noin 43 000 lukijaa (Levikkitietokanta).

Itä-Savo perustettiin vuonna 1907 ja tunnettiin ensimmäisen kymmenen vuoden ajan nimellä Savolainen. Itä-Savo Oy perustettiin vuonna 1992, ja se tuli samana vuonna osaksi Länsi-Savo-konsernia. Itä-Savon päätoimittaja on Tuomo Yli-Huttula. Keskusta-aatetta kannattanut Itä-Savo muuttui sitoutumattomaksi vuonna 2002. (Rössi 2007, 7, 151.)

Länsi-Savon ja Itä-Savon yhteistyö on päivittäistä. Yhteistyö alkoi jo vuonna 1989, jolloin yhdessä kehitelty matkailu- ja vapaa-aikalehti Savot alkoi ilmestyä kuukausittain. Toinen yhteistyöjulkaisu on kesälehti Löytöretki, joka on ilmestynyt vuodesta 1993. Päivittäistä yhteistyötä testattiin ensin taloustoimittajien hankkeena, mutta vähitellen yhteistyö laajeni nykyiseen muotoonsa, koskemaan kaikkia osastoja. (Rössi 2007, 142.)

Vuonna 1996 Länsi-Savo muutti sivuformaattinsa samaan kokoon Itä-Savon kanssa eli berlineriksi. Muutos mahdollisti yhteisten sivujen teon. Yhteistyön syyt ovat taloudelliset: kulujen kasvu on pidetty kurissa esimerkiksi ostamalla toimituksellista aineistoa keskitetysti. Konserninjohtaja Jukka Tikan mukaan seitsemänpäiväinen lehti ei voi toimia yksin niin pienissä kaupungeissa kuin Savonlinna ja Mikkeli. (Rössi 2007, 152.)

Monet lukijat pelkäsivät Itä-Savon lakkauttamista yrityskauppojen alkumetreillä. Itä-Savo Oy:n hallituksen puheenjohtaja Harri Forss kuitenkin kertoo, että asiasta ei ole keskusteltu missään vaiheessa ja että se ei ole ollut vaihtoehto. (Rössi 2007, 149.)

Itä-Savo uudistuu samaan aikaan Länsi-Savon kanssa. Lehdet ovat olleet tähän asti ja tulevat olemaan myös uudistuksen jälkeen ulkoasullisesti hyvin samannäköisiä.

4.3 Aikaisemmat uudistukset

Länsi-Savon ja Itä-Savon edellinen uudistus tehtiin vuonna 2008. Uudistus koski ainoastaan lehtien Sunnuntai-sivuja. Tällöin luovuttiin erillisestä sunnuntailiitteestä (kuva 4.) ja viikonlopun lukemisto liitettiin kiinteäksi osaksi lehteä. Sunnuntain ulkoasua muutettiin ja lukemisto sulautui runkolehteen (kuva 5.).

Kuva 4. Edellisessä uudistuksessa vuonna 2008 erillinen sunnuntailukemisto lakkautettiin.

Kuva 5. Sunnuntai-lukemisto tuli osaksi runkolehteä. Länsi-Savon sunnuntainumeron etusivu vuodesta 2008 kevääseen 2011.

Edellinen kokonaisvaltainen uudistus tehtiin vuonna 2006. Silloin päätoimittajana oli vielä Pekka Lakka ja uudistuksessa käytettiin konsulttina Hannu Pulkkiista, jonka kirjoja olen käyttänyt päälähteinä tässä työssä. Lehtiudistuksen suurimpia muutoksia olivat ulkoasumuutokset ja juttumittojen muutokset. Lakka päätti pääjuttujen mitaksi 4500 merkkiä, kakkosjuttujen mitaksi 2200 merkkiä ja lyhyen jutun mitaksi 800 merkkiä. (Riipinen 2006.)

Itä-Savon entinen päätoimittaja Kyösti Pienimäki kertoo, että Itä- ja Länsi-Savon yksi merkittävimmistä ulkoasu-uudistuksista oli vuoden 2003 uudistus. Siihen asti etusivu oli täytetty ilmoituksilla, mutta vuonna 2003 molemmat lehdet päättivät, että etusivut muutetaan toimituksellisiksi. (Rössi 2007, 143.)

4.4 Lehtiudistus 2011

Nykyinen versio Länsi-Savosta (kuva 5.) korvataan uudistuneella Länsi-Savolla 11.5.2011. Samana päivänä uudistuu myös Itä-Savo. Lehtiudistusta on suunniteltu keväästä 2010 asti ja monet yksityiskohdat ovat vielä tätä työtä tehtäessä auki. Uudistusprojektia vetävät lehtien päätoimittajat, Tapio Honkamaa ja Tuomo Yli-Huttula sekä Länsi-Savon ulkoasupäällikkö ja Sunnuntai- ja teematuottaja Arja Riipinen. Konsulttina on Kauppalehti Option toimitussihteeri Jussi Tuulensuu. Hän on aikaisemmin ollut mukana toteuttamassa toimitusalan ammattilehden Journalistin suurta ulkoasu- ja

sisältöuudistusta vuonna 2006. Tuulensuu vastaa lehden uuden ulkoasun suunnittelusta ja rakenteen sekä juttusarjojen ja -tyyppien ideoinnista.

Keväämmällä toimittaja ja kouluttaja Panu Rätty kouluttaa kirjoittajia, ja toimittajakouluttaja Matti Lintulahti opastaa lehtien toimituksen työntekijöitä verkon ja printin roolituksessa ja sosiaalisen median ja verkon hyödyntämisessä journalistisessa työssä. (Yli-Huttula 2010.)

Molemmat lehdet lupaavat uudistumisen jälkeen olla arjessa elävä perhelehti, jonka parissa rentoutuvat kaiken ikäiset, paikallisuuteen vannova laadukas ja luotettava lehti sekä seutukunnan ja maakunnan väkevä puolestapuhuja. Se lupaa myös pitää yllä tiivistä vuoropuhelua lukijoiden kanssa ja sisältää monipuolisia, yllättäviä ja erilaisia näkökulmia eri osissa lehtiä. Lehdestä saa uudistuksen jälkeen apua arjen isoihin ja pieniin asioihin eli kantavina ideoina ovat sekä hyöty- että palvelujournalismi. (Yli-Huttula 2010.)

Kerroin luvussa 3.2, että lehtien rakenteet todennäköisesti muuttuvat tulevaisuudessa uudistuksissa ja osastojaot poistuvat. Myös Länsi- ja Itä-Savo aikovat muuttaa rakenteitaan niin, että perinteinen osastojako poistuu. Printtilehti jaetaan uudistuksen jälkeen kahteen osaan: uutisosaan ja featureen. Featurella tarkoitetaan lukemistojuuttuja, muita kuin tiukkoja ja ajankohtaisia uutisia. Lehtien ykkösosissa käsitellään paikalliset asiat ja puheenaiheet. Eilisen päivän asioiden uutisoinnista siirrytään uutisten taustoihin ja päätösten vaikutuksiin. Kakkososat nimetään lehtien lempinimillä: Länkkäri ja Itukka. Ne tarjoavat lisää luku-aikaa, ihmisläheistä, pehmeämpää ja viihdyttävää aineistoa. Kakkososassa on pitempää kerrontaa, juttuformaatteja ja uudenlaisia juttutyyppejä. (Yli-Huttula 2010.)

Sunnuntain lehti poikkeaa arkilehdestä sisällöltään ja rakenteeltaan. Sen lukemistotyyppistä sisältöä monipuolisestaan ja pyhännumero konseptoidaan tarkasti. Päätoimittajat uskovat, että sunnuntain ja arkipäivän kakkososien sisältö vaatii liittoutumista muiden mediatalojen kanssa. (Yli-Huttula 2010.) Aikaisemmin lehdet ovat käyttäneet esimerkiksi Aamulehden sisältöjä liitteissään.

4.4.1 Lähtökohdat ja syyt

Länsi-Savon päätoimittaja Tapio Honkamaa (2010b) toteaa, että lehtiudistus päätettiin toteuttaa, koska nykyinen perusratkaisu täyttää keväällä viisi vuotta. Kuten aikaisemmin kerroin, lehtiudistusten väli on nykyisin Suomessa juuri noin viisi vuotta. Honkamaan mukaan asiakaskunta on viidessä vuodessa muuttunut, ja lehden ja sen verkkoversion on seurattava mukana. Asiakaskunta ei suoranaisesti ole muutosta vaatinut, koska lehti käy edelleen tyydyttävästi kaupaksi. Toimituksen johdossa uudistukset kuitenkin nähdään välttämättöminä.

Kerroin luvussa 3.1 lehtiudistusten syistä yleisesti Suomessa. Rantanen (2007, 206) ja Pulkkinen (2008, 56–57) tiivistivät syyt omiin listoihinsa. Myös Länsi-Savon ja Itä-Savon lehtiudistusten syyt löytyvät listoilta. Lehdet siis tekevät uudistuksen, koska lukijakunta on muuttunut ja lehti näyttää vanhanaikaiselta. Syyt johtuvat siis kaiketi myös toimintaympäristön, elämäntavan ja kulttuurin muutoksista.

Itä-Savon päätoimittaja Tuomo Yli-Huttula (2010) listaa lehtiudistuksen lähtökohdiksi seuraavat seikat:

- Sanomalehti lähestyy aikakauslehteä.
- Verkko ja printti uudistuvat samanaikaisesti sekä sisällöllisesti että ulkoasullisesti.
- Eri kanavien roolit määritellään kirkkaiksi.
- Visuaalisuuteen panostetaan.
- Formaattiin kirjoittaminen korostuu.
- Uusia kerronnan tapoja lisätään.

Lehtiudistuksen konsultti Jussi Tuulensuu tiivisti omat ajatuksensa sanomalehtijournalismista ja sen suunnista Länsi-Savon toimituksen henkilökunnalle syksyn uudistuspalaverissa. Vapaasti suomennettuina hänen neuvonsa toimittajille ja toimituksen esimiehille ovat:

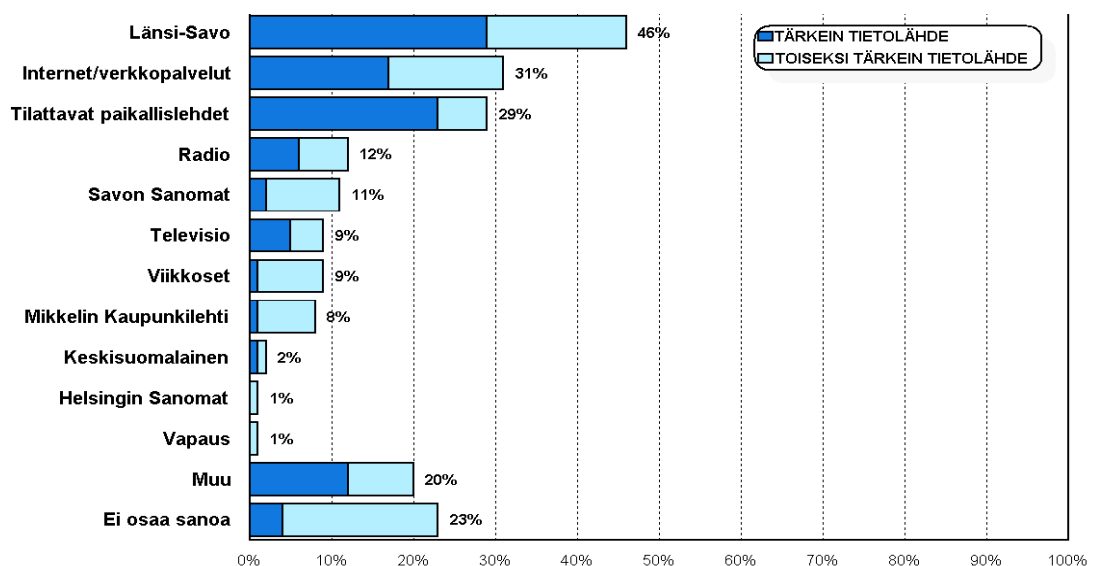
- Päätä, mitä haluat kertoa, ja kerro se.
- Lopeta uutisten uudelleen pakkaaminen, ja ala luoda uutisia.
- Lopeta ongelmien listaaminen, ala antaa ratkaisuja.
- Sanomalehdistä päivittäisiin aikakauslehtiin.

Tuulensuun mukaan on tärkeää, että ensin päätetään jutun sisällöstä ja vasta sen jälkeen valitaan, mihin muotoon se tehdään. Teksteistä pyritään karsimaan ylimääräinen kerronta. Lukijalle pitää näyttää, eikä kertoa.

Lehti uudistuksen lähtökohtana on pidetty myös tehtyjä lukijatutkimuksia. Itä-Savon päätoimittaja Tuomo Yli-Huttula (2010) tiivisti esityksessään lehtien strategiapäivillä lukijoiden toiveet molemmille lehdille. Lukijat haluavat lehdistä lukijatutkimuksen perusteella

- paikallisia puheenaiheita.
- elämänmakuisia tarinoita ihmisistä.
- apua arjen isoihin ja pieniin asioihin.
- epäkohtien rohkeaa esille nostamista.
- selkeää kannanottamista paikallisissa asioissa.
- areenaa mielipiteiden esittämiseen.

Tutkimuksia on tehty myös lehteä tilaamattomille henkilöille. Vuonna 2010 tehdystä tutkimuksesta käy ilmi, että lukijat luottavat sanomalehtiin etenkin paikallisten asioiden uutisoinnissa (kuva 6.). Myös kyselytutkimukseni mukaan nuoret lukijat etsivät sanomalehdistä etenkin paikallisia uutisia ja henkilötarinoita. Länsi-Savon oman tutkimuksen mukaan 46 prosenttia vastaajista pitää Länsi-Savoa tärkeimpänä tai toiseksi tärkeimpänä tietolähteenä asuinseutua koskevan tiedon saannissa. Itä-Savon tutkimuksessa vastaava luku oli 43 prosenttia. (Honkamaa 2010a.)

Kuva 6. Tärkeimmät tietolähteet asuinseudun tiedon saannissa (Honkamaa 2010a)

4.4.2 Tavoitteet

Länsi- ja Itä-Savon lehti uudistuksen tavoitteena on nykyistä viihdyttävämpi lehti. Päätoimittaja Honkamaan (2010b) mukaan lehdet kertovat uutiset jo nyt hyvin, mutta niiden pitää päästä lähemmäksi lukijoiden arkea. Lehti uudistusprojekti on nimetty Tuuli-projektiksi. Sanan kirjaimet viittaavat myös tavoitteisiin. T tarkoittaa tekijöiden kehittymistä, U uudistuvaa sisältöä, ja toinen U uudistuvaa tekotapaa. L-kirjain viittaa houkuttelevampaan layoutiin ja I-kirjain siihen, että internet saadaan tuottavaksi välineeksi.

Kerroin luvussa 3.1, että lehti uudistuksen taustalla saattaa olla usein heijastusvaikutus eli muiden lehtien uudistukset painostavat uusimaan myös omaa lehteä. Honkamaa (2010b) kertoo, että Länsi- ja Itä-Savon tapauksessa muiden lehtien uudistukset eivät suoranaisesti vaikuttaneet uudistuksen aloittamiseen. Hän kuitenkin lisää, että uudistusten ilmapiiri lehtien parissa kuitenkin heijastuu kaikkiin media-alalla työskenteleviin.

4.5 Juttutyypit aikaisemmin

Länsi-Savossa ja Itä-Savossa on tähän asti käytetty melko perinteisiä juttutyyppejä. Uutiset on lajiteltu pääjuttuihin, kakkosjuttuihin ja lyhyisiin juttuihin. Kevään lehti uudistuksessa isot jutut aiotaan tehdä isommiksi ja pienet pienemmiksi, välimuodot vähenevät. Molemmat lehdet käyttävät melko paljon STT:n materiaaleja.

Uutisten lisäksi lehdissä on pääkirjoitus, lukijoiden mielipiteitä ja tekstiviestejä sekä toimittajien ”Vaakasuoja”-mielipiteitä ja lyhyempiä ”Nimellä”-tekstejä. Nämä juttuelementit eivät ole yhteistä materiaalia, vaan kumpikin lehti tuottaa omansa. Länsi-Savolla on muutamia vakiokolumnisteja, kuten Jone Nikula, Olga K., Etelä-Savon maakuntajohtaja Matti Viialainen ja toimittaja-kirjailija Merja Rehn. Kolme kertaa viikossa Länsi-Savossa on ”Kasvotusten”-juttusarja, jossa tutustutaan paikalliseen henkilöön. Viikoittain lehdessä ilmestyy myös ”Vartin pohtija”, jossa pureudutaan viikon uutisaiheisiin humoristisella ja uudella näkökulmalla. Tätä työtä tehtäessä ei ollut varmuutta, säilyvätkö edellä mainitut juttutyypit uudistuksen jälkeenkin.

Molemmissa lehdissä on myös nuorille suunnattu sivu. Vuorotellen savonlinnalaiset ja mikkeliäläiset lukiolaiset kirjoittavat lehteen ajankohtaisista ja nuoria koskettavista ai-

heista. Sivun nimi on XON. Sunnuntaisin julkaistaan nuorille suunnattu ”Harri Koo” -palsta, jossa mikkeliäinen dj Harri Kukkola vastaa lukijoiden lähettämiin kysymyksiin ja listaa paikkakuntien tulevia tapahtumia. XON ja Harri Koo julkaistaan Länsi-Savon ja Itä-Savon verkkosivujen Torst!-sivustolla. Sivusto on selkeästi suunnattu lukioikäisille eikä se tavoita kovin hyvin yli 20-vuotiasta lukijakuntaa.

Kesinä 2010 ja 2009 Länsi- ja Itä-Savon sunnuntailukemistoihin kuului muutama erilainen, konseptoitu juttutyyppejä. Joka sunnuntai lehdissä oli kysymys ja vastaus -juttu, jossa esitettiin kysymyksiä ajankohtaisesta aiheesta asiantuntijalle. Käytössä oli myös ABC-juttutyyppejä, jossa ajankohtaiselta paikalliselta henkilöltä kysyttiin, mitä hänelle tulee mieleen jokaisesta aakkosten kirjaimesta.

5 KYSELYTUTKIMUS

Käytin juttumallikansion taustamateriaalina oppimiani asioita lehti-uudistuksesta ja median tulevaisuuden suuntauksista sekä mallilukija-käsitettä. Tein myös nuorille aikuisille suunnatun kyselytutkimuksen (liite 2), jossa selvitin heidän mielipiteitään Länsi-Savosta ja sen nykytilasta. Selvitin kyselyssä muun muassa myös, kuinka usein he lukevat Länsi-Savoa ja kuinka paljon käyttävät siihen aikaa. Kaikki vastauslomakkeet löytyvät liitteistä 3–10.

5.1 Lomake ja vastaajat

Kyselyn ensimmäiset seitsemän kysymystä ovat strukturoituja, eli niissä on valmiit vastausvaihtoehdot. Loput yhdeksän kysymystä ovat avoimia. Kyselyyn vastasi kahdeksan 18–31-vuotiasta mikkeliäistä naista ja miestä. Vastaajista neljä on naisia ja neljä miehiä. Käytin vastaajien etsimisessä hyväksi suhteitani Mikkelissä. Lähetin ensin Facebookissa tiedustelun 12 tutulleni ja kysyin, suostuisivatko he vastaamaan kyselyyni. Kahdeksan heistä suostui ja lähetin heille kyselylomakkeen sähköpostilla.

Työn toimeksiantajat Länsi-Savolla pitivät kyselytutkimustani todella mielenkiintoisena, hyvänä ja riittävänä, vaikka otos olikin melko pieni. Siitä huolimatta nuorten mielipiteet tulivat hyvin esiin, ja saamani tulokset olivat samansuuntaisia kuin Länsi- ja Itä-Savon lukijatutkimuksesta saadut tulokset. Kyselyn ei ollut alun perinkään tarkoitus olla työn pääkohta tai kovin laaja. Sen tarkoituksena oli antaa suuntaa ja taustaa juttujen ideoinnille.

5.2 Tulokset

Kysyin ensin vastaajien ikää ja sukupuolta. Sen jälkeen ensimmäinen virallinen kysymys oli, kuinka usein vastaajat lukevat Länsi-Savoa. Puolet vastaajista lukee Länsi-Savoa parina päivänä viikossa. Kaksi vastaajista lukee joka päivä ja kaksi vastaajaa lähes joka päivä.

Ainoastaan yksi vastaajista on lehden tilaaja. Yksi asuu vielä vanhempiensa luona ja lukee lehden siellä. Kuusi vastaajaa ei tilaa lehteä.

Vastaajista suurin osa lukee lehden kotonaan tai vanhempiensa luona. Vastaajista kolme lukee lehteä työpaikalla ja kolme missä sattuu saamaan sen käsiinsä. Kaksi vastaajaa lukee lehden koulussa ja yksi vastaaja kahvilassa.

Puolet vastaajista käyttää lehden lukemiseen 5–10 minuuttia. Kaksi vastaajaa käyttää 1–5 minuuttia ja kaksi vastaajaa 10–15 minuuttia.

Viidentenä kysyin, kuinka monta juttua vastaajat keskimäärin lukevat yhdestä Länsi-Savosta. Viisi vastaajaa lukee lehdestä 2–3 juttua. Yksi vastaaja lukee yhden, yksi 3–5 ja yksi enemmän kuin viisi juttua.

Kuudes kysymys käsitteli juttujen pituuksia. Kysyin vastaajilta, lukevatko he mieluummin lyhyitä vai pitkiä juttuja. Seitsemän heistä lukee mieluiten lyhyitä juttuja. Yksi vastaaja vastasi lukevansa sekä pitkiä että lyhyitä juttuja aiheesta riippuen.

Kysyin vastaajilta, minkälaiset sanomalehtijutut kiinnostavat heitä yleisesti ottaen eniten. Valitsin vastausvaihtoehdoiksi Länsi-Savossa käytettäviä juttuja. Vastaaja sai valita vaihtoehdoista useita suosikkejaan. Kuusi vastaajaa valitsi urheilu-uutiset kiinnostaviksi. Myös lyhyet ja ytimekkäät uutiset, lukijoiden mielipiteet ja Sano se -tekstiviestit sekä henkilöhaastattelut kiinnostavat vastaajia. Ne kaikki saivat neljä kannattajaa. Kulttuurijutut ja ilmiöistä kertovat jutut kiinnostavat kolmea vastaajaa, toimittajien kolumnit, kommentit ja pääkirjoitukset kahta vastaajaa. Talousuutiset ja pitkät, taustoittavat uutiset kiinnostavat yhtä vastaajaa.

Seuraavaksi vastaajat saivat kuvailla hyvää ja mielenkiintoista lehtijuttua omin sanoin.

Neljän vastaajan mielestä hyvä lehtijuttu on ajankohtainen ja kolmen vastaajan mielestä itseä kiinnostava sekä värikäs tai värikkäästi kirjoitettu. Hyvä lehtijuttu on vastaajien mielestä myös helppolukuinen, kevyt, paikallinen, lyhyehkö, kuvallinen, taustoittava ja sellainen, jossa kirjoittajan mielipiteet näkyvät.

Pyysin vastaajia kuvailemaan vapaasti Länsi-Savoa tällä hetkellä. Vastaajien mielestä Länsi-Savo on ”ok paikallislehti”, asiallinen ja jopa tylsä, selkeä, monipuolinen, seuraa hyvin alueen asioita ja melko viihdyttävä. Yksi vastaajista tiivistä Länsi-Savon lauseeseen: *Lue eilisen uutiset tänään Länsi-Savosta.*

Vastaajat saivat vapaasti kertoa, mikä Länsi-Savossa on hyvää ja mikä huonoa. Neljä vastaajaa mainitsi hyvänä asiana Fingerpori-sarjakuvan. Hyviksi asioiksi mainittiin myös Viivi ja Wagner, sarjakuvat ylipäättään, paikallisuutiset, selkeys, henkilöhaastattelut, Savot-matkailu- ja vapaa-aikalehti, ristikko, kansi, urheilusivut, Päivyrri-ajankohtaissivu, tv- ja elokuva-arvostelut, nuorten asioiden käsittely, paikallisuutiset ja koko.

Huonoina vastaajat pitivät etusivun päävinkin ja kuvavinkin sekoittumista toisiinsa, kulttuuriuutisten keskittymistä korkeakulttuuriin ja lehden ohuutta joinakin arkipäivinä. Vastaajien mielestä lehdessä on myös liian vähän paikallisuutisia, mielenkiintoista luettavaa ja ruokajuttuja. Lehteen kaivataan lisää vaihtelevuutta. Myös urheilujuttuja kritisoitiin. Vastaajat sanoivat urheilujuttujen olevan välillä puolivillaisesti tehtyjä, ja käskivät urheilutoimittajia katsomaan peiliin. *Kiekkomiehen on turha kirjoittaa juttuja jalkapallosta ja toisinpäin, yksi vastaajista kirjoitti.*

Vastaajat saivat vapaasti kertoa, mitä lukevat Länsi-Savosta eniten. Viisi vastaajaa lukee eniten henkilöhaastatteluja, neljä vastaajaa urheilujuttuja ja kolme vastaajaa vapaa-aikaan liittyviä juttuja kuten musiikki- ja kulttuuritapahtumista kertovia uutisia. Kolme vastaajaa lukee eniten myös paikallisuutisia.

Seuraavaksi kysyin, minkälaiset jutut vastaajat jättävät lukematta. Seitsemän vastaajaa kahdeksasta jättää lukematta politiikkaa koskevat uutiset. Yksittäiset vastaajat jättävät lukematta myös jo internetistä luetut uutiset, liian kaukaiset ulkomaan jutut ja kulttuuria koskevat jutut.

Vastaajat kertoivat seuraavaksi vapaasti, mitä haluaisivat lisää Länsi-Savoon. Kolme vastaajaa haluaisi lisää henkilöhaastatteluja ja urheilujuttuja. Myös paikallisuutisia, paikallisista musiikkitapahtumista kertovia juttuja, tiede- ja tekniikkajuttuja, kantaa ottavia juttuja, Mikkelin historiasta kertovia juttuja, nykypäivän ilmiöistä kertovia juttuja, kulttuuri- ja taidejuttuja, Torst!-nuorisosivun juttuja ja kestävään kehitykseen ja vihreään tulevaisuuteen liittyviä juttuja halutaan lisää.

Vastaajat eivät ole innokkaita jättämään lehdestä mitään pois. Kaksi vastaajaa on kuitenkin sitä mieltä, että lehdessä ei tarvitsisi olla politiikka koskevia uutisia lainkaan. Monen mielestä lehdessä voi olla kaikenlaisia juttuja, jotta se tarjoaisi kaikille jotakin.

Viimeiseksi vastaajilta kysyttiin, miten Länsi-Savo tavoittaisi paremmin nuoret lukijat. Kolmen vastaajan mielestä se onnistuisi hintaa laskemalla, kahden mielestä nuorille suunnatuista tapahtumista kertomalla esimerkiksi vakiopalstalla sekä nuorille suunnatulla mainoskampanjalla. Nuoriso voisi pitää lehdessä myös omaa sivua tai palstaa ja kirjoittaa itse juttuja lehteen. Vastaajien mielestä lehden internetsivuja tulisi kehittää ja siellä pitäisi olla parempia juttuja. Yhden vastaajan mielestä lehti tavoittaisi paremmin nuoret lukijat, jos se nuorentaisi toimittajakuntaa.

6 PRODUKTIONA JUTTUMALLIKANSIO

Opinnäytetyön produktiivisena osana tein Länsi-Savolle juttumallikansion. Se sisältää kymmenen mielestäni nuoria kiinnostavaa juttutyyppeä ja -aihetta. Havainnollistin ideoitani taittamalla ne InDesign-ohjelmalla. Mielestäni taitettuina ideat tulevat paremmin esiin. Samasta syystä halusin laittaa ne myös erilliseen kansioon. Näin ne eivät huku kyselylomakeliitteiden sekaan. Kaikki jutut ovat A4-kokoisia enkä ole ottanut taitoissa huomioon sanomalehden oikeaa kokoa tai palstajakoa, vaan halusin vain havainnollistaa ideoitani. Sanomalehdessä jutut voivat olla aiheesta riippuen paljon pidempiä – tai lyhyempiä. Taittoja ei ole tarkoitus käyttää sellaisenaan missään. Mallijutut on suunnattu nuorille aikuisille eli 18–39-vuotiaille naisille ja miehille. Juttumallikansion ja koko opinnäytetyön ideana on ollut saada nuoret aikuiset kiinnostumaan enemmän Länsi-Savosta.

Osa jutuista suunniteltiin yhteistyössä Sunnuntai-tuottaja Arja Riipisen ja konsultti Jussi Tuulensuun kanssa. Kaksi juttutyyppeä-idea oli kokonaan Tuulensuulta, mutta päätin käyttää niitä myös tässä työssä, koska tein kyseisistä jutuista juttumallit Länsi-

Savon käyttöön. Kyseiset jutut myös julkaistaan ainakin Länsi-Savossa ennen lehtiuidustusta, ja ne toimivat malleina toimittajien koulutuksessa. Mahdollisesti muitakin ideoitani käytetään tai saatetaan soveltaa jatkoideoinnissa. Toivon, että malleihini palataan ideointivaiheessa ja niistä on hyötyä nuorten lukijoiden tavoittamisessa. Näin koen, että työlläni on ollut merkitystä.

6.1 Mallilukija

Käytin juttutyyppejä ja -aiheita ideoidessani mallilukija-käsitettä. Mallilukijassa tiivistyy kohderyhmän tavoitelluimman henkilön ominaisuudet. Se on siis lehden lukijan kuviteltu stereotyyppi, joka on toimituksellisen työn mitta. Mallilukijalle voidaan keksiä esimerkiksi nimi, erilaisia ominaisuuksia, ammatti, ikä, sukupuoli, koulutus, elämäntyyli ja harrastukset. (Töyry ym. 2008, 37–38.)

Mallilukijaa käytetään enimmäkseen aikakauslehtityössä, ja päätoimittaja Honkamaa sekä kirjoittajakouluttaja Rätty olivat sitä mieltä, että se ei sovi kovin hyvin sanomalehteen. Sanomalehdessä kohderyhmä on laaja ja koostuu eri-ikäisistä ihmisistä. Mielestäni Länsi-Savon taustalla kuitenkin näkyy mallilukija. Lukijatutkimusten ja palautteiden perusteella tiedetään, että lehteä lukevat eniten keski-ikäiset, joten jutut tuntuu usein olevan kohdennettu heille. Esimerkiksi sunnuntain 10.10.2010 lehdessä oli juttu nuorten pukeutumisesta ja siitä, miten musiikki vaikuttaa siihen. Itse juttu oli hyvä, mutta etusivulle tehty vinkki paljasti, että juttu oli suunnattu – kenties alitajuisesti – vanhemmille. Vinkki alkoi: *Emo, post-hardcore, alternative ja visual kei ovat nuorten suosimia musiikkigenrejä. Se, mitä nuori kuuntelee, näkyy usein myös hänen olemuksessaan.* Mielestäni lauseet paljastavat, että juttu on kirjoitettu muun ikäisille kuin nuorille. Esimerkiksi tällaisia vinkkejä kirjoittaessa selkeä mallilukija-ajatus voisi tarjota avun ja ohjata kirjoittamista oikeaan suuntaan.

Käytin siis mallilukija-ajatusta ideoidessani ja kirjoittaessani juttumalleja. Kuvittelin juttuja tehdessäni, että Länsi- ja Itä-Savon nuorta mallilukijaa edustaa 25-vuotias nainen tai mies. En halunnut eritellä sukupuolta, sillä halusin tehdä yleisesti nuoria kiinnostavia juttutyyppejä ja -aiheita. Mallilukija on juuri koulunsa päättänyt tai päättävä kerrostaloyksiossa tai -kaksiossa vuokralla elävä nuori. Hän on siirtymässä koulunpenkiltä työelämään, ja oman asunnon osto on mielessä. Hän ei ole kihloissa tai naimisissa eikä hänellä ole vielä lapsia. Hän viettää paljon aikaa ystäviensä ja perheensä kanssa, shoppailee ja seuraa vallitsevia trendejä. Vapaa-ajallaan hän myös harrastaa

liikuntaa ja käy jonkin verran baareissa. Hän on kiinnostunut paikallisista musiikki-, kulttuuri- ja urheilutapahtumista. Hän on hedonisti, nauttii elämästä ja tekee valintansa omien mieltymystensä mukaan, eikä kuten toiset haluavat tai heidän esimerkkiensä mukaisesti.

Valitsin tällaisen mallilukijan, koska Mikkelissä on paljon juuri tuollaisessa elämäntilanteessa olevia nuoria. He ovat ammattikorkeakoulussa tai päässeet juuri sieltä. Heidän keskuudessaan kavereiden käytöksellä on paljon vaikutusta. Näin yksittäinen henkilö voi saada vedettyä lehden pariin useita kavereitaan.

6.2 Juttuvalinnat ja perustelut

Juttumallikansio koostuu kymmenestä jutusta. Kerroin aiemmin, että jutuille täytyy olla tavoite ja tarkoitus. Kaikkien kansion juttujen tavoitteena on saada nuoret aikuiset kiinnostumaan Länsi-Savosta ja Itä-Savosta. Tarkoituksista olen kertonut jokaisen jutun kohdalla erikseen. Kaksi juttutyyppiä ja -ideaa tuli lopulta Länsi-Savolta, ja he halusivat, että teen niistä mallit heidän käyttöönsä ja julkaistaviksi. Otin nämä ideat myös mukaan juttumallikansiooni, koska tekemiäni malleja käytetään todennäköisesti toimittajien ohjauksessa, ja ne tullaan myös julkaisemaan ennen uudistusta lehdessä.

1. juttu on ”9 tavaraa”. Idea oli Jussi Tuulensuun. Siinä esitellään yhdeksän tavaraa, jotka kaikki liittyvät samaan aiheeseen. Juttumallikansiossa juttutyyppi on toteutettu aiheella ”pipon korvikkeet”. Jutun ideana on esitellä yhdeksän korviketta pipolle alkaen karvalakista ja korvaläpistä. Aiheena voi olla esimerkiksi myös kotijumppavälineiden esittely tai illanistujaisiin sopivien pelien esittely. Juttutyyppi edustaa tavarajournalismia ja tarkoituksena on palvella lukijaa. Tavarat esiintyvät kuvissa yksin ja tekstiosuus on tiivistetty. Tekstissä vastataan kysymyksiin mikä, mistä saa ja paljon maksaa. Tekstissä esitellään yksi tavaran hyvä ja huono puoli. Juttu otsikoidaan juttutyypin nimellä eli ”9 tavaraa” ja vinjettimäiseksi elementiksi kirjoitetaan aihe. Aihe pyritään tiivistämään yhteen sanaan. Tein juttumallikansioon esimerkin, kuinka juttutyyppi toteutetaan. Sellaisenaan se ei mene lehteen. Teen opinnäytetyön valmistumisen jälkeen tästä juttutyypistä oikean version valokuvaajan kanssa. Juttu julkaistaan ennen lehti uudistusta.

2. juttu on ”Debatti”. Debatti oli myös Jussi Tuulensuun idea. Siinä valitaan ajankohtainen aihe, josta kaksi asiantuntijaa keskustelee. Asiantuntijoilla on vastakkaiset mie-

lipiteet asiasta. Juttu kuvitetaan keskustelijoilla, jotka ovat vastakkain samassa kuvas-
sa tai molemmista erikseen otetut kuvat asetellaan niin, että kasvot ovat vastakkain.
Juttu toteutetaan niin, että keskustelijat kertovat kolme omaa argumenttiaan, jonka jäl-
keen toinen keskustelija saa kommentoida niitä. Juttu kirjoitetaan vuoropuheluna, tii-
vistetysti. Juttumallikansioon tekemäni esimerkki on havainnollistus tästä juttutyypis-
tä. Valitsin aiheeksi opinnäytetyön tekohetkellä ajankohtaisen Halloweenin. Olen
merkinnyt malleihin päivämääräksi uudistuspäivän, mutta tätä aihetta ei tietenkään kä-
siteltäisi toukokuussa. Debattiin valitaan aina ajankohtainen aihe ja sen tarkoituksena
on herättää keskustelua. Teen oikean, lehdessä julkaistavan version tästäkin juttutyyp-
pistä aikataulullisista syistä vasta opinnäytetyöprojektin jälkeen.

3. juttu on ”Blogi”. Yksi Aamulehden syksyn 2010 uudistuksista oli lehden Nettikam-
pa-osio. Sen tarkoituksena on käsitellä verkossa tapahtuvia asioita ja ilmiöitä. Miele-
stäni idea on hyvä, mutta puolen sivun toteutus liian iso. Länsi-Savossa vastaavanlaisen
nettikatsauksen voi hoitaa esimerkiksi esittelemällä eteläsavolaisten (nuorten) pitämiä
blogeja. Jutussa bloggaaja kertoo esimerkiksi miksi ja milloin perusti blogin, minkä-
lainen se on sisällöltään, kuinka paljon sillä on kävijöitä ja miten haluaisi kehittää blo-
giaan. Juttu kirjoitetaan minä-muotoon. Jos blogin kuvat ovat tarpeeksi laadukkaita,
käytetään niitä kuvituksena jutussa.

4. juttu on ”Ennakko”. Mikkeli on nykyisin erittäin vilkas keikkakaupunki. Keikat
huomioidaan ainoastaan Harri Koon palstalla, jossa hän listaa tulevia tapahtumia koko
maakunnasta. Keikat ovat iso osa nuorten aikuisten elämää ja kiinnostavat monia.
Tästä syystä niistä pitäisi kirjoittaa ehdottomasti enemmän. Uskon, että näin saataisiin
houkuteltua lehdille lisää nuoria lukijoita. Tein juttumallikansioon esimerkin kuvit-
teellisesta tulevasta Apocalypticin keikasta. Käytin mallissa hyväksi kesällä 2009 te-
kemääni juttua Apocalypticasta. Yritin tuolloin elvyttää keikkauutisointia, mutta vali-
tettavasti bändihaastattelut jäivät päivittäisten uutisaiheiden alle. Mallijuttu on tehty
kysymys-vastaus-tekniikalla, joka sopii mielestäni tällaiseen haastatteluun hyvin. Se
on nopealukuinen ja persoonallisen bändiläisen ääni kuuluu repliikeissä parhaiten.
Lopussa voisi mielestäni hyvin käyttää pientä vihjettä seuraavan viikon haastateltavas-
ta. Lukijasuhteen vahvistamista silmällä pitäen olisi hyvä, jos lukijat voisivat lähettää
kysymyksiä haastateltaville. Porkkanana voisi olla keikkalippupalkinto parhaan ky-
symyksen lähettäneelle. Uskon, että se olisi melko helppo sopia keikkajärjestäjän

kanssa. Hehän saavat samalla mainosta järjestämälleen keikalle. Jutun tarkoituksena on palvella lukijaa.

5. juttu on ”Raati”. Raadin tarkoituksena on elävöittää ja monipuolistaa elokuvien, keikkojen, näyttelyiden tai teatteriesitysten arviointia. Mielestäni etenkin elokuvia voisi arvioida näin, koska niitä ei muuten juuri huomioda lehdessä. Kyselytutkimuksen vastauksissakin todettiin, että kulttuurisivuilla on liikaa korkeakulttuuria koskevia artikkeleja. Muutakin kulttuuria tulisi tuoda esiin lehdessä, koska korkeakulttuuri voi kokemukseni mukaan olla melko vierasta nuorille aikuisille. Idea on gallupin tapainen: jalkaudutaan tapahtumapaikalle ja kysytään esityksen nähneiden mielipiteitä, mieluiten jo ennakkonäytöksen tai heti ensi-illan jälkeen. Kuvituksena toimivat kuvat haastatelluista. Haastateltavia on neljästä kuuteen. Uudenlaisen toteutuksen myötä lukijat saavat laajemman kuvan esityksestä, kuin yhden arvostelijan mielipiteen. Mielipiteet ovat minä-muodossa puhekuplissa. Länsi-Savossa raatilaiset voivat arvostella esityksen esimerkiksi antamalla sille länkkäreitä, eli cowboy-hahmoja.

6. juttu on ”Toinen puoli”. Tässä juttutyypissä esitellään tunnetun maakunnan ihmisen toinen puoli. Tarkoituksena on siis tutustuttaa lukijat esimerkiksi paikallisen päättäjän tai urheilijan harrastukseen tai puoleen, joka poikkeaa jo tunnetusta. Juttu voidaan kuvittaa niin, että toisessa kuvassa henkilöllä on työvaatteet päällään ja toisessa harrastukseen kuuluvat vaatteet. Kuvat asetellaan niin, että molempien kuvien selät ovat vastakkain. Juttua voidaan elävöittää erilaisilla faktalaatikoilla. Myös tässä jutussa voidaan käyttää minä-muotoa.

7. juttu on ”Mikkeliläinen”. Siinä esitellään mikkeliäinen henkilö sen seikan kautta, mitä hän ajattelee kaupungistaan. Juttu on samalla siis kantaaottava ja sen on tarkoitus herättää keskustelua ja erilaisia mielipiteitä. Jutun myötä kaupunkilainen pääsee myös ilmaisemaan mielipiteensä ja mahdollisesti vaikuttamaan itselle tärkeään asiaan. Juttuun kuuluu otsikko, ingressi ja erilaisia valmiita lauseiden aloituksia, joita haastateltava täydentää. Esimerkkejä aloituksista löytyy juttumallikansiosista. Juttu voidaan toteuttaa myös muilta paikkakunnilta kuin Mikkelistä. Välillä haastateltavaksi ja jutun kohteeksi voidaan ottaa esimerkiksi pieksämäkeläinen ja hänen kaupunkinsa. Juttuun voi tarkoituksella hakea nuoria aikuisia, koska heidän mielipiteensä saattavat keskiikäistyneissä kaupunginvaltuustoissa ja -hallituksissa jäädä vähälle huomiolle. Juttuun voi tuki ottaa myös vanhempia tai vielä nuorempia ihmisiä. Juttu kuvitetaan haastatel-

tavan kuvalla. Tämän, edellisen ja kymmenennen juttuidean tarkoituksena on esitellä mielenkiintoisia henkilöitä uudella tavalla. Myös kyselytutkimukseeni vastanneet kaipaavat lehdeltä lisää henkilöhaastatteluja.

8. juttu on ”Street fashion”. Juttutyypin esittelee nuoria mikkeliäisiä heidän tyyliinsä kautta. Juttuun bongataan kaduilta, koulujen pihoilta tai mistä tahansa mielenkiintoisia tyylejä ja ihmisiä. Kuvituksena toimii kokovartalokuva henkilöstä. Henkilöltä kysytään, mistä tyyli muodostuu, mistä sillä hetkellä päällä olevat vaatteet ovat peräisin ja mistä hän saa inspiraationsa pukeutumiseen. Juttu kirjoitetaan minä-muotoon. Toimittaja ja kuvaaja voivat bongata henkilöitä muiden juttukeikkojen yhteydessä. Kun kuvattu on kasassa noin kuusi, voidaan ne julkaista lehdessä.

9. juttu on ”Hyvä elämä”. Jutun ideana on antaa vinkkejä paremman elämän ja arjen saavuttamiseksi. Jutut voivat koskea elämän eri osa-alueita arjesta harrastuksiin, henkisiin arvoihin tai yleiseen hyvään oloon. Tein juttumallikansioon esimerkiksi jutun hyvästä unesta. Jutussa annetaan konkreettisia neuvoja, kuinka lukija nukkuu paremmin. Neuvot on tiivistetty numeroituihin kohtiin. Lisäksi jutussa on mukana faktalaatikko siitä, mitä hyvä uni on. Jutun tarkoituksena on palvella lukijoita ja hyppätä mukaan heidän arkeensa. Jutun voi taittaa monella tapaa ja siinä voi käyttää erilaisia kuvia. Valitsin juttumallikansioon melko perinteisen taittotavan muistutuksena siitä, että suuren muutoksen keskellä tulee muistaa säilyttää jotakin vanhaa ja lukijoille tuttua.

10. juttu on ”Kuvina”. Juttutyypin ideana on esitellä henkilö ja hänen tarinansa kuvien avulla. Haastateltava saa itse valita elämänsä tärkeimmät kuvat ja kertoa tarinat niiden takaa. Menneisyyden kuvat voivat olla mustavalkoisia ja nykyhetki värillinen, kuten esimerkissäni. Nykyhetken kuva voidaan ottaa henkilölle tärkeässä paikassa tai vaikkapa harrastuksessa. Juttuun tulee otsikko, lyhyehkö ingressi ja kuvatekstejä. Henkilöstä voidaan halutessa tehdä faktalaatikko.

7 PÄÄTELMÄT

Toteutin siis opinnäytetyönäni Länsi-Savolle uusia juttuaiheita ja -tyyppejä sisältävän juttumallikansion. Kansion jutut pyrkivät herättämään nuorten aikuisten kiinnostuksen lehteä kohtaan. Lisäksi tarkastelin laajemmin sanomalehtien historiaa ja kehitystä sekä lehtiudistuksia. Kerroin myös Länsi-Savon historiasta ja yhteistyöstä Itä-Savon kanssa.

En osannut työtä aloittaessani arvata, kuinka paljon eri osa-alueita lehti uudistukseen kuuluu. En tullut ajatelleeksi esimerkiksi, kuinka suuri on ilmoitusmyynnin osuus lehden rakenteeseen. Ilmoittajille täytyy varata lehdestä hyvät paikat ja mieltä yhdessä markkinointipuolen kanssa, mikä osuus jää journalistiselle aineistolle ja mikä ilmoituksille. Etenkin lehden alkupää on ilmoitusten ja journalistisen materiaalin tasapainottelua, sillä ilmoittajat haluavat lehden parhaille ja kiinnostavimmille paikoille, luetujen juttujen viereen.

Vaikka lehti uudistetaan kokonaisvaltaisesti, on tärkeää, että jotakin tuttuakin säilytetään. Vanhoja elementtejä ja juttutyyppejä suojellaan, jotta lukijoilla ja toimittajilla säilyy kontakti lehteen. Panu Rätty painotti asiaa uudistusryhmän kokouksessa ja muistutti, että vanhojen elementtien säilyttäminen myös tekee toimittajat paremmin osalliseksi uutta kokonaisuutta.

Rätty painotti myös, että lehtien on tiedettävä tarkasti, kenelle juttuja kirjoitetaan ja mitä juttuja lehteen laitetaan. Mielestäni tähän asti rima on ollut paikoitellen liian matalalla. Hätäratkaisuihin päädytään etenkin kiireessä, eikä lopputulos ole aina kovin hyvä. Mielestäni lehti on nostettava takaisin sellaiseen arvoon, että jutut joutuvat kilpailemaan julkaisemisesta ja että mitä tahansa ei päästetä läpi. Toimittajien on arvostettava lehteä.

Kiireeseen auttavat myös tarkasti konseptoidut ja suunnitellut juttutyypit. Joskus on helpompi mieltä aiheita, kun tietää, minkälaiseen muotoon se laitetaan eli käytetäänkö esimerkiksi minä-muotoa, kysymys ja vastaus -menetelmää tai muuta kerronnan tapaa. Tällä hetkellä toimittaja saa kirjoittaa juttunsa käytännössä tapauskohtaisesti haluamaansa muotoon. Vaikka se antaa paljon vapauksia, koen, että se kahlitsee myös luovuutta. Usein päädytään kuitenkin siihen tuttuun muotoon, jota on toistettu jo useita kertoja. Tämä kävi ilmi esimerkiksi kesällä, kun vuoropäällikkö pyysi yllättäen tekemään jutun jollakin erilaisella ja yllättävällä tavalla. Kuvaajan ja toimittajan päälle kasautui paineita eikä viisi minuuttia ennen keikalle lähtöä ideoa syntynyt. Päädyttiin lähes vanhaan, tuttuun malliin. Uskon, että kunnollisella etukäteissuunnittelulla tulos olisi ollut parempi.

Lehti uudistuksen jälkeen tällaisistakin tilanteista pyritään pääsemään eroon. Ollaan siirtymässä kohti suunnittelevaa editointia, mikä tarkoittaa sitä, että juttuja suunnitellaan tarkemmin ja toimittajaa tuetaan sekä ideoinnissa, kirjoitusvaiheessa että viimeis-

telyssä. Käytännössä editointia tekee joko uutispäällikkö tai vuoropäällikkö. Sunnuntaijuttuja tehtäessä editoija on sunnuntaituottaja.

Uudistukset on otettava alusta asti huomioon niin päätoimittaja-, uutispäällikkö-, vuoropäällikkö- kuin toimittajatasollakin. Uudistus harvoin onnistuu ilman asenteiden uudistuksia. Vanhoihin työtapoihin täytyy olla valmis tekemään muutoksia ja kaikkien on tehtävä töitä, jotta uudistus onnistuu. Vanhoista tavoista on uskallettava luopua, ja kaikkien on uskottava, että uudistus on askel kohti parempaa ja kiinnostavampaa lehteä eikä kohti huonompaa.

7.1 Paikallisuuden haaste Länsi- ja Itä-Savossa

Maakunnallisten sanomalehtien ehdoton vahvuus on paikallisuus. Sen pitää huomioida koko maakunnan asiat, mutta keskustaa, kylä ja kaupunginosia ei saa unohtaa.

Länsi-Savon lehtiudistuspalavereissa tuli esille termi hyperpaikallisuus, joka on hyvä muistaa juttuja kirjoittaessa. Se tarkoittaa pureutumista juuri kaikista paikallisimpiin asioihin ja ihmisiin. Valtakunnalliset, suositut iltapäivälehdet ja isot aikakauslehdet eivät voi kilpailla maakuntalehtien kanssa paikallisuudessa.

Länsi- ja Itä-Savon kohdalla paikallisuus on myös hankala asia. Yhteistyötä ja juttuvaihtoa pyritään tiivistämään ja tehostamaan, mutta molemmat lehdet pyrkivät kohti hyperpaikallisuutta. Nämä asiat ovat ristiriidassa keskenään, ja kultainen keskitie olisi löydettävä. Mikkelin paikalliset asiat ja ihmiset eivät usein kiinnosta Savonlinnassa ja päinvastoin. Juttuvaihtoon lähtevät tekstit on rakennettava huolella ja harkiten. Usein kärjeksi ei kelpaa paikallinen henkilö tai sijainti, vaan kärjen on muodostuttava yleisesti kiinnostavasta asiasta tai ilmiöstä.

Aamulehti uudistui noin reilu puoli vuotta ennen Länsi- ja Itä-Savoa eli lokakuun 12. päivä. Uudistuksessa Aamulehteen lisättiin Hyvä arki, Hyvä Elämä ja Näkökulmat. Tutkin uusia osia ja huomasin, että yksikään niistä ei kiinnittänyt huomiota paikallisuuteen. Aiheet olivat yleiskiinnostavia, aikakauslehtimäisiä ja niitä voisi lukea ympäri Suomen Utsjoelta Hankoon. Luin myös ensimmäisestä lehdestä annettuja palautteita internetissä. Monet lukijoista tuntuivat kaipaavan lisää paikallisuutta eivätkä ymmärtäneet suuntausta. Usean lukijan mielestä uusi Aamulehti oli ”kellastunut” eli ottanut askeleen niin sanotun keltaisen lehdistön suuntaan.

Länsi-Savon kokoinen lehti ei mielestäni voi lähteä tällaiseen mukaan. Askel aikakauslehtimäisempään suuntaan on otettava, mutta paikallisuudesta ei voi tinkiä. Paikallisuus on se ase, jolla maakunnissa taistellaan suuria, valtakunnallisia lehtiä vastaan. Paikalliset jutut on hoidettava kunnolla ja ennen iltapäivälehtiä tai muita valtakunnan medioita.

Jotta lehdet olisivat maakunnan ykköslehtiä, on lukijasidettä vahvistettava. Kun maakunnassa tai kunnassa tapahtuu jotain, on Länsi-Savon ja Itä-Savon oltava se lehti, johon siitä lähetetään juttuvinkki. Viime aikoina valtakunnan mediat ovat päässeet harmittavasti edelle ja varastaneet toisinaan jutut omikseen, ja Länsi-Savo on joutunut siiteeraamaan heitä. Näin ei voi olla. Lukijasuhteen lujittamiseksi on keksittävä uusia keinoja. Lukijoiden osallistaminen lehden tekoon on yksi niistä keinoista. He voivat tällä hetkellä osallistua esimerkiksi lähettämällä tekstiviestejä ja mielipidekirjoituksia lukijapalstalle ja kommentoimalla internetissä uutisaiheita. Lukijoiden kuvia julkaistaan myös internetissä ja parhaita printtilehdessäkin. Muitakin keinoja olisi hyvä keksiä. Lukijat voisivat esimerkiksi lähettää kysymyksiä tulevalle haastateltavalle tai lähettää pieniä uutisia tai uutisvinkkejä lehteen. Juttuvinkin lähettäjän palkitseminen on mielestäni harkinnan arvoinen asia.

7.2 Tekstit eivät yksin riitä

Länsi-Savo ja Itä-Savo uudistuvat toukokuussa 2011 kokonaisvaltaisesti. Muutosta tapahtuu niin sisällöissä kuin ulkoasussakin. En usko, että nämä muutokset kuitenkaan yksin riittävät herättämään nuorten aikuisten kiinnostuksen lehteä kohtaan. Kyselyyni vastanneista lähes puolet mainitsi, että Länsi-Savon hintaa tulisi laskea. Nuorille voisi heidän mielestään myös suunnata mainoskampanjoita. Idea on hyvä ja kehittelyn arvoinen. Tällä hetkellä Länsi-Savon tilaus maksaa opiskelijalle 14 euroa kuukaudessa. Se on noin 5 euroa halvempi kuin tavallinen tilaus. Opiskelijatilausta ei kuitenkaan saa, jos taloudessa asuu yksikin ansiotyössä käyvä. Mielestäni sääntö ei ole järkevä. Moni nuoripari saattaa jättää lehden tilaamatta tästä syystä. Itse ainakin olen jättänyt.

Yksi huomionarvoinen uusi kampanja on Eka lehti -kampanja. Sen ideana on antaa 16–24-vuotiaalle kotoa muuttavalle nuorelle ilmaiset sanomalehdet kahdeksi kuukaudeksi. Tilauksen nuoren puolesta tekee lähiomainen, joka on lehden kestotilaaja. Myös Länsi-Savo ja Itä-Savo ovat kampanjassa mukana. Idea on hyvä, mutta pudotus kampanjasta tavalliseen tilaukseen voi monen mielestä olla liian suuri ja tilausta ei enää

tehdä. Tähän väliin toisi helpotusta myös jonkinlainen nuorisotilaus sopivampaan hintaan. Se voisi koskea esimerkiksi 16–30-vuotiaita opiskelijoita tai työssäkäyviä.

Lehtien omistajat toivoivat radikaalia uudistusta ja positiivista lukijoiden järkyttämistä. Etenkin nuorennusleikkaus on tarpeen, ja toivon, että tekemistäni juttumalleista on siinä hyötyä. Pysin keksimään mahdollisimman paljon erilaisia toteutustapoja jutuille. Minä-muodon, kysymys ja vastaus -tyypin ja erilaisten listojen avulla jutuista saa mielenkiintoisempia ja vaihtelevia. Omasta mielestäni juttumallini ovat käyttökelpoisia ja nuorekkaita. Jos aikaa olisi ollut enemmän, olisin testannut tekemiäni malleja pienellä kohderyhmällä. Nyt olen saanut niistä palautetta muutamilta satunnaisilta koelukijoilta. Negatiivista palautetta en ole saanut, vaan ideoita ja taittoja on keuhuttu. Myös Länsi-Savon yhteyshenkilöni, uudistusprojektin vetäjä Arja Riipinen on antanut kannustavaa palautetta työstä. Jatkan lehtiudistusprojektin parissa vielä opinnäytetyön valmistamisen jälkeenkin.

Kaiken kaikkiaan opinnäytetyöprojekti oli erittäin mielenkiintoinen. Valitsin aiheen, joka kiinnostaa minua ja jonka parissa jaksoin puurtaa viikosta toiseen. Voisin hyvin kuvitella tekeväni jotain lehtiudistukseen liittyvää tulevaisuudessakin.

LÄHTEET

- Douglas, G. H. 1999. *The Golden Age of the Newspaper*. Santa Barbara, Kalifornia: Greenwood. Saatavissa: http://books.google.com/books?id=rR5-Z0GI_5wC&pg=PR10&dq=history+of+newspaper&hl=fi&ei=oB_ATMXaOM_tOfu11eoL&sa=X&oi=book_result&ct=result&resnum=7&ved=0CD8Q6AEwBjgK#v=onepage&q=history%20of%20newspaper&f=false [viitattu 21.10.2010].
- Elkelä, K., Nikali, H., Keränen, M. & Lätti, R. 2010. Journalistitutkimus 2010. Lehti-
median tulevaisuus tekijänäkökulmasta. Journalistitutkimuksen tulosten esittelydiat
journalistitutkimuksen esittelytilaisuudessa. Saatavissa: http://www.itella.fi/tiedotteet/attachments/2010/20100414_esitys_itellan_journalistitutkimuksen_julkistustilaisuus.pdf [viitattu 22.9.2010].
- Heinonen, A. 1997. Sanomalehdistö ja internet – toiveita, huolia, epätietoisuutta. Tampereen yliopiston tiedotusopin laitoksen julkaisuja, Journalismin tutkimuksen ja kehitystyön yksikkö. Saatavissa: <http://www.uta.fi/jouritutkimus/toimtyo/editors.htm#intro> [viitattu 18.9.2010].
- Helle, M. 2009. Journalistisen työn muutos. Teoksessa *Journalismi murroksessa*, toim. Esa Väliverronen. Helsinki: Gaudeamus Helsinki University Press.
- Hemánus, P. 2002. Lehdistö eilen. Teoksessa *Media muuttuu*, toim. Aimo Ruusunen. Helsinki: Gaudeamus Kirja.
- Honkamaa, T. 2010a. Minne matka? PowerPoint-esitys Länsi- ja Itä-Savon lehti-uudistuspalaverissa Rantasalmella 19.5.2010.
- Honkamaa, T. 2010b. Lehti-uudistuksen syistä ja tavoitteista. Sähköpostiviesti Kati Vesalaiselle [viitattu 13.10.2010].
- Hujanen, E. 2007. Lukijakunnan rajamailla: Sanomalehden muuttuvat merkitykset arjessa. Jyväskylän yliopisto. Humanistinen tiedekunta. Väitöskirja. Saatavissa: <https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/13465/9789513927301.pdf?sequence=1> [viitattu: 25.10.2010].

Itella ja 15/30 Research 2008 via Honkamaa, T. 2010. PowerPoint-esitys Länsi- ja Itä-Savon lehti uudistuspalaverissa Rantasalmella 19.5.2010.

Jaatinen, O. (toim.) 2009. Ikiliikkuja – Sanomalehti Länsi-Savo 120 vuotta. Mikkeli: Länsi-Savo Oy.

Jyrkiäinen, J. & Savisaari, E. 2001. Sanomalehdistön nykytila. Teoksessa Suomen mediamaisema, toim. Kaarle Nordenstreng ja Osmo A. Wiio. Helsinki: WSOY.

Kangas, S., Lundvall, A. & Sintonen, S. 2008. Lasten ja nuorten mediamaailma pähkinänkuoressa. Liikenne- ja viestintäministeriö 2008, Lasten ja nuorten mediafoorumi. Saatavissa: http://www.lvm.fi/c/document_library/get_file?folderId=22170&name=DLFE-4803.pdf&title=Lasten [viitattu 7.10.2010].

KMT-lukijatiedote 2010. Painettu lehti suomalaisten suosiossa. Kansallinen Mediatutkimus KMT. Saatavissa: http://www.levikintarkastus.fi/mediatutkimus/KMT_Lukijatiedote_syyskuu_2010.pdf [viitattu 7.10.2010].

KTM Lukija 2008 via Sanomalehtien peittoprosentti ikäryhmittäin 2010. Sanomalehtien Liitto. Saatavissa: <http://www.sanomalehdet.fi/index.phtml?s=138> [viitattu 28.10.2010].

Kunelius, R. 2003. Viestinnän vallassa – Johdatus joukkoviestinnän kysymyksiin. Helsinki: WSOY.

Levikkietokanta 2010. Levikintarkastus Oy, levikkihaku. Saatavissa: <http://www.levikintarkastus.fi/levikkietokanta/index.php> [viitattu 5.10.2010].

Mervola, P. 1995. Kirja, kirjavampi, sanomalehti. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.

Metsämäki, M. 2006. Tapio Honkamaa Länsi-Savon päätoimittajaksi. Markkinointi & Mainonta -lehden uutinen 9.8.2006. Saatavissa: <http://www.marmai.fi/uutiset/article73941.ece> [viitattu 13.9.2010].

Myyryläinen, H. 1998. Mikkelin sanomalehdistön historiaa. Mikkeli-Seura. Saatavissa: http://www.mikkeli.fi/fi/sisalto/03_mikkeli_tieto/02_historia/07_kulttuurihistoriaa/01_mikkelin_sanomalehdiston_historiaa [viitattu 14.9.2010].

Nikali, H. & Kaikkonen, A. 2007. Nuoret ja Media -tutkimus: Aikakauslehdet pärjäävät kilpailussa Internetin kanssa hyvin, sanomalehdet ovat suurien haasteiden edessä. Itellan tutkimus. Saatavissa: http://www.itella.fi/group/tiedotteet/2007/20071127_nuoretjamediatutkimus.html [viitattu 8.10.2010].

Perinteitä ja tulevaisuuden haasteita 2010. Etelä-Savon Viestintä Oy. Saatavissa <http://www.lansi-savo.fi/konserni/index.html> [viitattu 5.10.2010].

Pulkkinen, H. 2008. Uutisten arkkitehtuuri. Sanomalehden ulkoasun rakenteiden järjestys ja jousto. Journalistiikan väitöskirja. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.

Pulkkinen, H. 2009. Näin näin – Kirjoituksia journalismista. Helsinki: Suomen Lehdistö.

Rantanen, L. 2007. Visuaalisen journalismin keittokirja - Mistä on hyvät lehdet tehty? Helsinki: Hill and Knowlton Finland Oy.

Riipinen, A. 2006. Muistio: Länsi-Savon lehtiudistus 2006.

Rössi, A. 2007. Sä kuulut aamuun jokaiseen – Itä-Savo 1907–2007. Savonlinna: Itä-Savo Oy.

Tommila, P. 2001. Sanomalehdistön historia. Teoksessa Suomen mediamaisema, toim. Kaarle Nordenstreng ja Osmo A. Wiio. Helsinki: WSOY.

Töyry, M., Rätty, P. & Kuisma, K. 2008. Editointi aikakauslehdessä. Helsinki: Taide-teollinen korkeakoulu ja IADE Suomen taideyliopistojen koulutus- ja kehittämisinsti-tuutti.

World Association of Newspaper 2004. Newspapers: A Brief History. Saatavissa: <http://www.wan-press.org/article2821.html> [viitattu 18.9.2010].

Yli-Huttula, T. 2010. Tuuli-projekti 11.5.11. PowerPoint-esitys Etelä-Savon Viestintä Oy:n strategiapäivänä 21.9.2010.

KYSELYLOMAKE

Mikkeliläisten nuorten aikuisten mielipiteitä sanomalehti Länsi-Savosta.

Ikä _____
Sukupuoli _ Mies _ Nainen

1. Kuinka usein luet Länsi-Savoa?

- a) Joka päivä
- b) Lähes joka päivä
- c) Parina päivänä viikossa
- d) En koskaan. Miksi?

_____ (siirry kysymykseen 6)

2. Oletko Länsi-Savon tilaaja?

- a) Kyllä, miksi?
- b) En, miksi?

_____ Aiotko joskus tilata Länsi-Savon tai muun sanomalehden? Minkä?

3. Missä luet Länsi-Savoa? (Voit valita useita)

- a) Kotona
- b) Kahvilassa
- c) Milloin missäkin, kun saan lehden käsiini.
- d) Työpaikalla
- e) Muualla, missä? _____

4. Kuinka paljon käytät keskimäärin aikaa yhden Länsi-Savon lukemiseen?

- a) 1–5 minuuttia
- b) 5–10 minuuttia
- c) 10–15 minuuttia
- d) Enemmän kuin 15 minuuttia

5. Kuinka monta juttua keskimäärin luet kokonaan yhdestä Länsi-Savosta?

- a) 1
- b) 2-3
- c) 3-5
- d) Enemmän kuin 5
- e) En lue yhtään juttua kokonaan. Selailen vain lehden läpi.

6. Luetko sanomalehdestä mieluummin

- a) pitkiä juttuja
- b) lyhyitä juttuja

7. Minkälaiset jutut kiinnostavat sinua eniten sanomalehdissä? (Voit valita useita)

- a) Lyhyet ja ytimekkäät uutiset
- b) Pidemmät ja taustoittavat uutiset
- c) Toimittajien kolumnit ja kommentit sekä pääkirjoitukset
- d) Lukijoiden mielipiteet ja sano se -viestit
- e) Poliittika- ja talousjutut
- f) Kulttuurijutut
- g) Urheilujutut
- h) Henkilöhaastattelut
- i) Ilmiöistä kertovat jutut
- j) Muut, mitkä?

8. Minkälainen on mielestäsi hyvä ja mielenkiintoinen sanomalehtijuttu?

9. Miten kuvailisit Länsi-Savoa ja sen sisältöä tällä hetkellä?

10. Mitä hyvää Länsi-Savossa on?

11. Mitä huonoa Länsi-Savossa on?

12. Minkälaisia juttuja luet eniten Länsi-Savosta?

13. Minkälaiset jutut jätät lukematta?

14. Minkälaisia juttuja haluaisit lisää Länsi-Savoon?

15. Minkälaiset jutut voisi jättää mielestäsi pois?

16. Miten Länsi-Savo mielestäsi tavoittaisi paremmin nuoret aikuiset?

KYSELYLOMAKE

Mikkeliläisten nuorten aikuisten mielipiteitä sanomalehti Länsi-Savosta.

Ikä _31_____

Sukupuoli _ Mies _x Nainen

1. Kuinka usein luet Länsi-Savoa?

- a) Joka päivä
- b) Lähes joka päivä**
- c) Parina päivänä viikossa
- d) En koskaan. Miksi?

_____ (siirry kysymykseen 6)

2. Oletko Länsi-Savon tilaaja?

- a) Kyllä, miksi?

- b) **En, miksi?** _____Pystyn lukemaan lehden töis-
- sä _____

Aiotko joskus tilata Länsi-Savon tai muun sanomalehden? Minkä?

3. Missä luet Länsi-Savoa? (Voit valita useita)

- a) Kotona
- b) Kahvilassa
- c) Milloin missäkin, kun saan lehden käsiini.
- d) Työpaikalla**
- e) Muualla, missä? _____

4. Kuinka paljon käytät keskimäärin aikaa yhden Länsi-Savon lukemiseen?

- a) 1-5 minuuttia
- b) 5-10 minuuttia**
- c) 10-15 minuuttia
- d) Enemmän kuin 15 minuuttia

5. Kuinka monta juttua keskimäärin luet kokonaan yhdestä Länsi-Savosta?

- a) 1
- b) 2-3**
- c) 3-5
- d) Enemmän kuin 5
- e) En lue yhtään juttua kokonaan. Selailen vain lehden läpi.

6. Luetko sanomalehdestä mieluummin

- a) pitkiä juttuja
- b) lyhyitä juttuja**

7. Minkälaiset jutut kiinnostavat sinua eniten sanomalehdissä? (Voit valita useita)

- a) Lyhyet ja ytimekkäät uutiset
 - b) Pidemmät ja taustoittavat uutiset
 - c) **Toimittajien kolumnit ja kommentit sekä pääkirjoitukset**
 - d) Lukijoiden mielipiteet ja sano se -viestit
 - e) Poliittika- ja talousjutut
 - f) **Kulttuurijutut**
 - g) Urheilujutut
 - h) **Henkilöhaastattelut**
 - i) Ilmiöistä kertovat jutut
 - j) Muut, mitkä?
-

8. Minkälainen on mielestäsi hyvä ja mielenkiintoinen sanomalehtijuttu?
_Ajankohtainen ja kertoo paikallisesta ilmiöstä/henkilöstä. Toisaalta myös paikallishistoriaan liittyvät tarinat ovat mielenkiintoisia
9. Miten kuvailisit Länsi-Savoa ja sen sisältöä tällä hetkellä?
_Lue eilisen uutiset tänään Länkkäristä.
10. Mitä hyvää Länsi-Savossa on?
__Henkilöhaastattelut. Fingerpori
11. Mitä huonoa Länsi-Savossa on?
Kulttuuriuutiset keskittyy ”korkeakulttuuriin”. Paikallisesta musiikkitarjonnasta voisi olla laajemminkin uutisointia
12. Minkälaisia juttuja luet eniten Länsi-Savosta?
_____Henkilöhaastattelut
13. Minkälaiset jutut jätät lukematta? _____Kansainväliset ilmiöt koska olen jo lukenut niistä netistä
14. Minkälaisia juttuja haluaisit lisää Länsi-Savoon?
_____Pieniä tarinoita Mikkelin historiasta.
15. Minkälaiset jutut voisi jättää mielestäsi pois?

16. Miten Länsi-Savo mielestäsi tavoittaisi paremmin nuoret aikuiset?
_____Hinta alemmaksi. Jutut paikallisemmiksi. Tapahtumista uutisointia. Menovinkkejä

Kiitos!

KYSELYLOMAKE

Mikkeliläisten nuorten aikuisten mielipiteitä sanomalehti Länsi-Savosta.

Ikä _____24
 Sukupuoli x Mies _ Nainen

1. Kuinka usein luet Länsi-Savoa?

- a) **Joka päivä**
- b) Lähes joka päivä
- c) Parina päivänä viikossa
- d) En koskaan. Miksi?

_____ (siirry kysymykseen 6)

2. Oletko Länsi-Savon tilaaja?

- a) Kyllä, miksi?
- b) **En, miksi?** vanhempien luona tulee luettua

Aiotko joskus tilata Länsi-Savon tai muun sanomalehden? Minkä?

3. Missä luet Länsi-Savoa? (Voit valita useita)

- a) **Kotona**
- b) **Kahvilassa**
- c) **Milloin missäkin, kun saan lehden käsiini.**
- d) Työpaikalla
- e) Muualla, missä? _____

4. Kuinka paljon käytät keskimäärin aikaa yhden Länsi-Savon lukemiseen?

- a) 1-5 minuuttia
- b) 5-10 minuuttia
- c) **10-15 minuuttia**
- d) Enemmän kuin 15 minuuttia

5. Kuinka monta juttua keskimäärin luet kokonaan yhdestä Länsi-Savosta?

- a) 1
- b) 2-3
- c) 3-5
- d) **Enemmän kuin 5**
- e) En lue yhtään juttua kokonaan. Selailen vain lehden läpi.

6. Luetko sanomalehdestä mieluummin

- a) pitkiä juttuja
- b) **lyhyitä juttuja**

7. Minkälaiset jutut kiinnostavat sinua eniten sanomalehdissä? (Voit valita useita)
- a) **Lyhyet ja ytimekkäät uutiset**
 - b) Pidemmät ja taustoittavat uutiset
 - c) **Toimittajien kolumnit ja kommentit sekä pääkirjoitukset**
 - d) **Lukijoiden mielipiteet ja sano se –viestit**
 - e) Poliittika- ja talousjutut
 - f) Kulttuurijutut
 - g) **Urheilujutut**
 - h) **Henkilöhaastattelut**
 - i) **Ilmiöistä kertovat jutut**
 - j) Muut, mitkä?
-
8. Minkälainen on mielestäsi hyvä ja mielenkiintoinen sanomalehtijuttu?
Lyhyt ja ytimekäs. Haastattelut ja lainaukset sopeutuvat hyvin tekstin sisältöön ja niitä on tarpeeksi. Kuva on aina hyvä. Helppo lukea ja faktat tuotu esiin ”kansan kielellä”.
9. Miten kuvailisit Länsi-Savoa ja sen sisältöä tällä hetkellä?
Selkeä, ajankohtaisia ja paikallisuutisia tarpeeksi.
10. Mitä hyvää Länsi-Savossa on?
Sopivan kokoinen (Hesariin verrattuna helppo lukea aamupalapöydässä), Fingerpori, teksti-
viestipalsta, kolumnit
11. Mitä huonoa Länsi-Savossa on?
Urheilutoimittajat voisivat katsoa peiliin. Kiekkomiehien on turha kirjoittaa juttuja jalkapal-
lost ja toisinpäin.
12. Minkälaisia juttuja luet eniten Länsi-Savosta?
Urheiluaiheisia, henkilökuvia, kolumneja, paikallisuutisia.
13. Minkälaiset jutut jätät lukematta?
Poliittika ja kulttuuri eivät kiinnosta hirveästi.
14. Minkälaisia juttuja haluaisit lisää Länsi-Savoon?
Urheilua voisi olla lisää. Myös enemmän henkilökuvia voisi olla.
15. Minkälaiset jutut voisi jättää mielestäsi pois?
jaa-a
16. Miten Länsi-Savo mielestäsi tavoittaisi paremmin nuoret aikuiset?
Netissä paremmat jutut, halvemmat hinnat opiskelijoille. Nuorille aikuisille oma palsta?

Kiitos!

Kyselylomake

Mikkeliläisten nuorten aikuisten mielipiteitä sanomalehti Länsi-Savosta.

Ikä 18 _____
Sukupuoli _ Mies _X Nainen

1. Kuinka usein luet Länsi-Savoa?

- a) Joka päivä
- b) Lähes joka päivä
- c) x Parina päivänä viikossa
- d) En koskaan. Miksi?

_____ (siirry kysymykseen 6)

2. Oletko Länsi-Savon tilaaja?

- a) Kyllä, miksi? Perheeseen on aina tilattu _____
- b) En, miksi?

_____ Aiotko joskus tilata Länsi-Savon tai muun sanomalehden? Minkä?

3. Missä luet Länsi-Savoa? (Voit valita useita)

- a) xKotona
- b) Kahvilassa
- c) Milloin missäkin, kun saan lehden käsiini.
- d) Työpaikalla
- e) Muualla, missä? Koulussa _____

4. Kuinka paljon käytät keskimäärin aikaa yhden Länsi-Savon lukemiseen?

- a) 1-5 minuuttia
- b) x5-10 minuuttia
- c) 10-15 minuuttia
- d) Enemmän kuin 15 minuuttia

5. Kuinka monta juttua keskimäärin luet kokonaan yhdestä Länsi-Savosta?

- a) x1
- b) 2-3
- c) 3-5
- d) Enemmän kuin 5
- e) En lue yhtään juttua kokonaan. Selailen vain lehden läpi.

6. Luetko sanomalehdestä mieluummin

- a) pitkiä juttuja
- b) xlyhyitä juttuja

7. Minkälaiset jutut kiinnostavat sinua eniten sanomalehdissä? (Voit valita useita)
- a) xLyhyet ja ytimekkäät uutiset
 - b) Pidemmät ja taustoittavat uutiset
 - c) Toimittajien kolumnit ja kommentit sekä pääkirjoitukset
 - d) xLukijoiden mielipiteet ja sano se –viestit
 - e) Poliittika- ja talousjutut
 - f) xKulttuurijutut
 - g) xUrheilujutut
 - h) Henkilöhaastattelut
 - i) Ilmiöistä kertovat jutut
 - j) Muut, mitkä?
-
8. Minkälainen on mielestäsi hyvä ja mielenkiintoinen sanomalehtijuttu?
Sellainen, jossa käsitellään ajankohtaisia uutisia ja asioita. Matkailu aihe on henkilökohtainen suosikki.
9. Miten kuvailisit Länsi-Savoa ja sen sisältöä tällä hetkellä?
Seuraa hyvin Mikkelin ja lähialueiden asioita.
10. Mitä hyvää Länsi-Savossa on?
Yllä oleva, sekä muutenkin laaja tarjonta. Fingerpori oli mainio lisä sarjakuviin! Lehti käsittelee myös paikallisten nuorten asioita, eikä pelkästään vanhempien.
11. Mitä huonoa Länsi-Savossa on?
Jotain vaihtelevuutta voisi olla välillä, en tiedä mitä mutta jotain.
12. Minkälaisia juttuja luet eniten Länsi-Savosta?
Varsinkin omaa itseä jollakin tapaa koskevat jutut.
13. Minkälaiset jutut jätät lukematta?
Monet politiikkaa koskevat. Jotkut turhanpäiväiset haastattelut, joiden lukeminen kyllästytää ensimmäisen lauseen jälkeen.
14. Minkälaisia juttuja haluaisit lisää Länsi-Savoon?
xon palsta on hyvä esimerkki. Kestävä kehitys ja puhtaampi/vihreämpi tulevaisuus ovat myös aiheita jotka kiinnostaisivat.
15. Minkälaiset jutut voisi jättää mielestäsi pois?
No en tiedä onko mitään sellaista, jota joku ei lehdessä kaipaisi. En ehkä lähtisi karsimaan vaikka kaikki jutut eivät minua itseäni kiinnostaisikaan.
16. Miten Länsi-Savo mielestäsi tavoittaisi paremmin nuoret aikuiset?
Enemmän nuorten aikuisten oma kirjoittamia juttuja, sekä heitä koskevia juttuja. Myös nuoren aikuisen kiinnostuksen kohteet, harrastukset, tulevaisuus.. voisi olla juttujen aiheina sellaisia, jotka saisivat kiinnostumaan lehdestä. Mainostamisessa voisi yrittää keksiä jotain nuorempia kiinnostavaa, tai ylipäänsä mainostaa lehteä heille.
Kiitos!

Kyselylomake

Mikkeliläisten nuorten aikuisten mielipiteitä sanomalehti Länsi-Savosta.

Ikä 30
Sukupuoli Mies Nainen

1. Kuinka usein luet Länsi-Savoa?

- a) Joka päivä
- b) Lähes joka päivä**
- c) Parina päivänä viikossa
- d) En koskaan. Miksi?

(siirry kysymykseen 6)

2. Oletko Länsi-Savon tilaaja?

- a) Kyllä, miksi?

b) **En, miksi?**

Tilasin joskus lehteä, mutta huomasin että lukemista ei ollut tarpeeksi, jotta se olisi ollut hintansa väärtti.

Aiotko joskus tilata Länsi-Savon tai muun sanomalehden? Minkä?

3. Missä luet Länsi-Savoa?

- a) Kotona
- b) Kahvilassa
- c) Milloin missäkin, kun saan lehden käsiini.
- d) Työpaikalla**
- e) Muualla, missä? _____

4. Kuinka paljon käytät keskimäärin aikaa yhden Länsi-Savon lukemiseen?

- a) 1-5 minuuttia
- b) 5-10 minuuttia**
- c) 10-15 minuuttia
- d) Enemmän kuin 15 minuuttia

5. Kuinka monta juttua keskimäärin luet kokonaan yhdestä Länsi-Savosta?

- a) 1
- b) 2-3
- c) 3-5**
- d) Enemmän kuin 5
- e) En lue yhtään juttua kokonaan. Selailen vain lehden läpi.

6. Luetko sanomalehdestä mieluummin

- a) pitkiä juttuja**
- b) lyhyitä juttuja**
- sekä että, riippuu jutusta**

7. Minkälaiset jutut kiinnostavat sinua eniten sanomalehdissä?
 - a) Lyhyet ja ytimekkäät uutiset
 - b) Pidemmät ja taustoittavat uutiset**
 - c) Toimittajien kolumnit ja kommentit sekä pääkirjoitukset
 - d) Lukijoiden mielipiteet ja sano se –viestit
 - e) Poliittika- ja talousjutut **pelkkä talous, politiikka ei kiinnosta**
 - f) Kulttuurijutut
 - g) Urheilujutut**
 - h) Henkilöhaastattelut
 - i) Ilmiöistä kertovat jutut**
 - j) Muut, mitkä?

8. Minkälainen on mielestäsi hyvä ja mielenkiintoinen sanomalehtijuttu?
Kertoo kattavasti jostain itselle mielenkiintoisesta asiasta.
9. Miten kuvailisit Länsi-Savo ja sen sisältöä tällä hetkellä?
Kaiken kaikkiaan ehkä liian vähän itselle mielenkiintoista luettavaa
10. Mitä hyvää Länsi-Savossa on?
En osaa sanoa.
11. Mitä huonoa Länsi-Savossa on?
Liian vähän mielenkiintoista luettavaa.
12. Minkälaisia juttuja luet eniten Länsi-Savosta?
Vaikea eritellä. Itseä kiinnostavia asioita eri alueilta.
13. Minkälaiset jutut jätät lukematta?
Paikallispolitiikka
14. Minkälaisia juttuja haluaisit lisää Länsi-Savoon?
Nykypäivän ilmiöiden käsittelyä, urheilu, ulkomaat
15. Minkälaiset jutut voisi jättää mielestäsi pois?
Paikallispolitiikka.
16. Miten Länsi-Savo mielestäsi tavoittaisi paremmin nuoret aikuiset?
En osaa sanoa. Ihmiset lukevat asioista, jotka kiinnostavat.
Kiitos!

Kyselylomake

Mikkeliläisten nuorten aikuisten mielipiteitä sanomalehti Länsi-Savosta.

Ikä 25
 Sukupuoli Mies Nainen

1. Kuinka usein luet Länsi-Savoa?

- a) Joka päivä
- b) Lähes joka päivä
- c) Parina päivänä viikossa
- d) En koskaan. Miksi?

_____ (siirry kysymykseen 6)

2. Oletko Länsi-Savon tilaaja?

- a) Kyllä, miksi?

b) En, miksi? Luen koulun kahvioissa / pubissa / muualla, kotona menee lähinnä nettilehdet.

Aiotko joskus tilata Länsi-Savon tai muun sanomalehden? Minkä?

3. Missä luet Länsi-Savoa? (Voit valita useita)

- a) Kotona
- b) Kahvilassa
- c) Milloin missäkin, kun saan lehden käsiini.
- d) Työpaikalla
- e) Muualla, missä? _____

4. Kuinka paljon käytät keskimäärin aikaa yhden Länsi-Savon lukemiseen?

- a) 1-5 minuuttia
- b) 5-10 minuuttia
- c) 10-15 minuuttia
- d) Enemmän kuin 15 minuuttia

5. Kuinka monta juttua keskimäärin luet kokonaan yhdestä Länsi-Savosta?

- a) 1
- b) 2-3
- c) 3-5
- d) Enemmän kuin 5
- e) En lue yhtään juttua kokonaan. Selailen vain lehden läpi.

6. Luetko sanomalehdestä mieluummin

- a) pitkiä juttuja
- b) lyhyitä juttuja

7. Minkälaiset jutut kiinnostavat sinua eniten sanomalehdissä? (Voit valita useita)
- a) Lyhyet ja ytimekkäät uutiset
 - b) Pidemmät ja taustoittavat uutiset
 - c) Toimittajien kolumnit ja kommentit sekä pääkirjoitukset
 - d) Lukijoiden mielipiteet ja sano se –viestit
 - e) Poliittika- ja talousjutut
 - f) Kulttuurijutut
 - g) Urheilujutut
 - h) Henkilöhaastattelut
 - i) Ilmiöistä kertovat jutut
 - j) Muut, mitkä?
-

8. Minkälainen on mielestäsi hyvä ja mielenkiintoinen sanomalehtijuttu?

Hyvä lehtijuttu on kevyt ja helppolukuinen, eikä sisällä vaikeata ammattisanastoa. Lehtijutuissa on myös tärkeää että aihealue on minulle mielenkiintoinen, muuten juttu jää lukematta.

9. Miten kuvailisit Länsi-Savoa ja sen sisältöä tällä hetkellä?

Ihan ok paikallislehtihän Länkkäri on. Fingerpori ja Viivi & Wagner on parhainta :).

10. Mitä hyvää Länsi-Savossa on?

Fingerpori, Viivi & Wagner, paikalliset uutiset.

11. Mitä huonoa Länsi-Savossa on?

Etusivun kuva ja pääotsikko näyttävät olevan samaa uutista, vaikka eivät sitä ole.

12. Minkälaisia juttuja luet eniten Länsi-Savosta?

Urheilujutut, nuorisosta kertovat jutut, musiikki / kulttuurijutut.

13. Minkälaiset jutut jätät lukematta?

Pitkä poliittika uutiset, jutut joista olen jo lukenut aiemmin (netissä tai jossain.)

14. Minkälaisia juttuja haluaisit lisää Länsi-Savoon?

Paikallisuutisia, paikallisista musiikkitapahtumista kertovia juttuja, yleisesti ottaen asioita joita ei ole esim. iltalehdessä. Tieteiden ja tekniikan alalta voisi olla myös enemmän luettavaa.

15. Minkälaiset jutut voisi jättää mielestäsi pois?

Eipä tule oikein mitään mieleen. Lukijakunnasta suurimman osan mieleen varmasti ovat juuri ne osat mitä ei tule juurikaan itse luettua. (eiliset valtakunnalliset uutiset yms.)

16. Miten Länsi-Savo mielestäsi tavoittaisi paremmin nuoret aikuiset?

Nettisivuston jatkuvalla kehityksellä ja markkinoinnilla! Ehkä sivu, mikä kertoisi nuorille suunnatuista tapahtumista selkeästi aina omalla paikallaan, voisi toimia.

Kyselylomake

Mikkeliläisten nuorten aikuisten mielipiteitä sanomalehti Länsi-Savosta.

Ikä 23
 Sukupuoli Mies × Nainen

1. Kuinka usein luet Länsi-Savoa?

- a) Joka päivä
- b) Lähes joka päivä
- c) **Parina päivänä viikossa**
- d) En koskaan. Miksi?

_____ (siirry kysymykseen 6)

2. Oletko Länsi-Savon tilaaja?

- a) Kyllä, miksi?
- b) **En, miksi?** Voin yleensä lukea sen koulussa

Aiotko joskus tilata Länsi-Savon tai muun sanomalehden? Minkä?
 Ehkä joskus, sen seudun lehden missä
 asun. _____

3. Missä luet Länsi-Savoa? (Voit valita useita)

- a) Kotona
- b) Kahvilassa
- c) **Milloin missäkin, kun saan lehden käsiini.**
- d) Työpaikalla
- e) **Muualla, missä? Useimmiten koulussa** _____

4. Kuinka paljon käytät keskimäärin aikaa yhden Länsi-Savon lukemiseen?

- a) 1-5 minuuttia
- b) **5-10 minuuttia**
- c) 10-15 minuuttia
- d) Enemmän kuin 15 minuuttia

5. Kuinka monta juttua keskimäärin luet kokonaan yhdestä Länsi-Savosta?

- a) 1
- b) **2-3**
- c) 3-5
- d) Enemmän kuin 5
- e) En lue yhtään juttua kokonaan. Selailen vain lehden läpi.

6. Luetko sanomalehdestä mieluummin

- a) pitkiä juttuja
- b) **lyhyitä juttuja**

7. Minkälaiset jutut kiinnostavat sinua eniten sanomalehdissä? (Voit valita useita)
- a) **Lyhyet ja ytimekkäät uutiset**
 - b) Pidemmät ja taustoittavat uutiset
 - c) Toimittajien kolumnit ja kommentit sekä pääkirjoitukset
 - d) Lukijoiden mielipiteet ja sano se –viestit
 - e) Poliittika- ja talousjutut
 - f) Kulttuurijutut
 - g) Urheilujutut
 - h) **Henkilöhaastattelut**
 - i) **Ilmiöistä kertovat jutut**
 - j) Muut, mitkä?
-
8. Minkälainen on mielestäsi hyvä ja mielenkiintoinen sanomalehtijuttu?
Ajankohtainen ja värikkäästi kirjoitettu juttu, jossa kirjoittajan omat mielipiteet ym. tulevat esiin.
9. Miten kuvailisit Länsi-Savoa ja sen sisältöä tällä hetkellä?
Vähän liian asiallinen, jopa tylsä.
10. Mitä hyvää Länsi-Savossa on?
Selkeä jäsentely lehden sisällössä.
11. Mitä huonoa Länsi-Savossa on?
Liian vähän paikallisia uutisia.
12. Minkälaisia juttuja luet eniten Länsi-Savosta?
Paikalliset uutiset ja vapaa-aikaan liittyvät ”rennot” jutut.
13. Minkälaiset jutut jätät lukematta? Poliittika ja urheilu
14. Minkälaisia juttuja haluaisit lisää Länsi-Savoon?
Värikkäitä henkilöhaastatteluja ja kantaottavia juttuja.
15. Minkälaiset jutut voisi jättää mielestäsi pois?
En tiedä tarvitseeko mitään, niin on kaikille jotakin
16. Miten Länsi-Savo mielestäsi tavoittaisi paremmin nuoret aikuiset?
Laskemalla tilauksen hintaa opiskelijoille. Lisää vapaata kirjoittamista.

Kiitos!

Kyselylomake

Mikkeliläisten nuorten aikuisten mielipiteitä sanomalehti Länsi-Savosta.

Ikä _____23_____

Sukupuoli x Mies _ Nainen

1. Kuinka usein luet Länsi-Savoa?

- a) Joka päivä
- b) Lähes joka päivä
- c) **Parina päivänä viikossa**
- d) En koskaan. Miksi?

_____ (siirry kysymykseen 6)

2. Oletko Länsi-Savon tilaaja?

- a) Kyllä, miksi?

- b) **En, miksi? _____Muutin juuri pois Mikkelistä**

Aiotko joskus tilata Länsi-Savon tai muun sanomalehden? Minkä?

**__Aamulehti ehkäpä, nyt kun Tampereella
asun.**

3. Missä luet Länsi-Savoa?

- a) **Kotona**
- b) Kahvilassa
- c) Milloin missäkin, kun saan lehden käsiini.
- d) Työpaikalla
- e) Muualla, missä? _____

4. Kuinka paljon käytät keskimäärin aikaa yhden Länsi-Savon lukemiseen?

- a) **1-5 minuuttia**
- b) 5-10 minuuttia
- c) 10-15 minuuttia
- d) Enemmän kuin 15 minuuttia

5. Kuinka monta juttua keskimäärin luet kokonaan yhdestä Länsi-Savosta?

- a) 1
- b) **2-3**
- c) 3-5
- d) Enemmän kuin 5
- e) En lue yhtään juttua kokonaan. Selailen vain lehden läpi.

6. Luetko sanomalehdestä mieluummin

- a) pitkiä juttuja
- b) **lyhyitä juttuja**

7. Minkälaiset jutut kiinnostavat sinua eniten sanomalehdissä?
- a) Lyhyet ja ytimekkäät uutiset
 - b) Pidemmät ja taustoittavat uutiset
 - c) Toimittajien kolumnit ja kommentit sekä pääkirjoitukset
 - d) Lukijoiden mielipiteet ja sano se –viestit
 - e) Poliittika- ja talousjutut
 - f) Kulttuurijutut
 - g) **Urheilujutut**
 - h) Henkilöhaastattelut
 - i) Ilmiöistä kertovat jutut
 - j) Muut, mitkä?
-

8. Minkälainen on mielestäsi hyvä ja mielenkiintoinen sanomalehtijuttu?
Värikäs.

9. Miten kuvailisit Länsi-Savoa ja sen sisältöä tällä hetkellä?
Melko viihdyttävä ja riittävän asiapitoinen.

10. Mitä hyvää Länsi-Savossa on?
Paikallisuutiset kiinnostaa.

11. Mitä huonoa Länsi-Savossa on?
Välillä puolivillaisesti tehdyt urheilujutut.

12. Minkälaisia juttuja luet eniten Länsi-Savosta?
Urheilu, paikallisuutiset

13. Minkälaiset jutut jätät lukematta? **Poliittika useimmiten.**

14. Minkälaisia juttuja haluaisit lisää Länsi-Savoon?
EOS

15. Minkälaiset jutut voisi jättää mielestäsi pois?
EOS

16. Miten Länsi-Savo mielestäsi tavoittaisi paremmin nuoret aikuiset?
Julkaisemalla nuorien opiskelijoiden ja toimittajien juttuja, nuorentamalla toimittajakuntaa.

Kiitos!

Kyselylomake

Mikkeliläisten nuorten aikuisten mielipiteitä sanomalehti Länsi-Savosta.

Ikä _____ 27 _____
 Sukupuoli _ Mies _ Nainen

1. Kuinka usein luet Länsi-Savoa?

- a) Joka päivä
- b) Lähes joka päivä
- c) Parina päivänä viikossa
- d) En koskaan. Miksi?

_____ (siirry kysymykseen 6)

2. Oletko Länsi-Savon tilaaja?

- a) Kyllä, miksi? Olen tilannut sitä jo niin kauan, että en osaa olla enää ilman. Lehden lukeminen kuuluu aamun rutiineihin. Ja Länsi-Savossa on kaikki paikalliset uutiset/asiat, joten tietää mitä omalla kotipaikkakunnalla tapahtuu.

- b) En, miksi?

_____ Aiotko joskus tilata Länsi-Savon tai muun sanomalehden? Minkä?

3. Missä luet Länsi-Savoa? (Voit valita useita)

- a) Kotona
- b) Kahvilassa
- c) Milloin missäkin, kun saan lehden käsiini.
- d) Työpaikalla
- e) Mualla, missä? vanhempieni luona, silloin kun olen siellä käymässä.

4. Kuinka paljon käytät keskimäärin aikaa yhden Länsi-Savon lukemiseen?

- a) 1-5 minuuttia
- b) 5-10 minuuttia
- c) 10-15 minuuttia
- d) Enemmän kuin 15 minuuttia

5. Kuinka monta juttua keskimäärin luet kokonaan yhdestä Länsi-Savosta?

- a) 1
- b) 2-3
- c) 3-5
- d) Enemmän kuin 5
- e) En lue yhtään juttua kokonaan. Selailen vain lehden läpi.

6. Luetko sanomalehdestä mieluummin

- a) pitkiä juttuja

- b) lyhyitä juttuja
7. Minkälaiset jutut kiinnostavat sinua eniten sanomalehdissä? (Voit valita useita)
- a) Lyhyet ja ytimekkäät uutiset
 - b) Pidemmät ja taustoittavat uutiset
 - c) Toimittajien kolumnit ja kommentit sekä pääkirjoitukset
 - d) Lukijoiden mielipiteet ja sano se –viestit
 - e) Poliittika- ja talousjutut
 - f) Kulttuurijutut
 - g) Urheilujutut
 - h) Henkilöhaastattelut
 - i) Ilmiöistä kertovat jutut
 - j) Muut, mitkä?
-
8. Minkälainen on mielestäsi hyvä ja mielenkiintoinen sanomalehtijuttu?
Juttu kertoo jostakin ajankohtaisesta/minua itseäni kiinnostavasta aiheesta tai henkilöstä. Lisäksi se on lyhyehkö, kuvallinen juttu, jossa on sopivasti taustatietoa ja se on kiinnostavasti kerrottu.
9. Miten kuvailisit Länsi-Savoa ja sen sisältöä tällä hetkellä?
Monipuolinen. Yllättävän paljon eri osa-alueita ja ne on saatu loogiseen ja hyvään järjestykseen.
10. Mitä hyvää Länsi-Savossa on?
Savot-matkailulehti, monipuoliset sarjakuvat, ristikko, hyvä etukansi (suuri kuva herättää mielenkiinnon, etukannessa ei mainoksia), laajat urheilusivut ja Päivyri-sivu (laajat menovihjeet ja mielenkiintoinen juttu), hyvät tv-ohjelmat ja elokuva-arvostelut.
11. Mitä huonoa Länsi-Savossa on?
Joskus tuntuu, että se on joinakin päivinä aika ohut (maanantai, tiistai?) Ruokasivuja voisi olla useammin. Automainoksia liikaa 😊
12. Minkälaisia juttuja luet eniten Länsi-Savosta?
Kulttuuriin, taiteeseen ja urheiluun liittyvä juttuja. Ja juttuja mielenkiintoisista ihmisistä ja asioista.
13. Minkälaiset jutut jätät lukematta?
Poliittikkajutut ja jotkut ulkomaan jutut, jotka tuntuvat liian kaukaisilta.
14. Minkälaisia juttuja haluaisit lisää Länsi-Savoon?
Henkilöhaastatteluja paikallisista, menestyneistä ja kiinnostavista ihmisistä. Kulttuuri- ja taidealojen juttuja.
15. Minkälaiset jutut voisi jättää mielestäsi pois?
Poliittiset jutut, vaikkakaan ei niitä voi jättää pois. Mutta ainakin vähentää.
16. Miten Länsi-Savo mielestäsi tavoittaisi paremmin nuoret aikuiset?
Nuorille aikuisille suunnatulla mainoskampanjalla, joka kohdistettaisiin nuoria aikuisia kiinnostaviin medioihin ja paikkoihin, joissa he käyvät. Ja hyvä tarjoushinta. Nuoria aikuisia koskettavat jutut, heille ajankohtaisista aiheista.